

v novo tisočletje

#3: **DEMILITARIZIRANA CONA**: Starosta novomeškega žurnalizma Marijan Dovič nadaljuje z bojem proti militantnežem, paranoikom in potencialnim morilcem: "Moramo se zavedati, da je naš bodoči civilist Janez že "prostovoljno podrejen", njegova voljna podreditev je že dejstvo, saj je odločen, da bo v vojsko šel, voljan je vsako jutro vstajati ipd. - razumljivo, saj mu sicer preostaneta le civilna nepokorščina in v končni fazi rešetke. Tako je trenutek pisanja prošnje dejansko že trenutek dovršene podreditve avtoriteti države, staršev, ki so za nas gradili domovino, vojske, ki štiti naš narod ipd."

#4: Njegova eksistenca velerespektovani **Boris B. Blaič o Čistih, umazanih, zlih**, ali o tem, zakaj je sezona vlog na ilegalce v polnem zamahu, Slovenija pa se s svojim ulovom hvali kot z nedavnimi uspehi svoje nogometne reprezentance.

#5: Gospodična **Alenka Bajec** raziskuje, kateri **prežvekovalci so** v resnici **norci**: "Pozabili smo, da so vse epidemije, posledica globalne in najnevarnejše med njimi - epidemije **norih ljudi!**"

#5: Gospodična **Katja Plut, Javno mnenje - bog, pošast ali statistično povprečje?**: "V smislu, da me nikakršne norme ne zavezujejo, razen moje, ne pustim se zavezovati niti normam subkulture, kot so na primer hipiji. Kot takšna sem spet popolnoma nesprejemljiva ne samo za pripadnike dominantne kulture, ampak tudi v se mogoče manjšine."

#7: **Skozi oči v možgane**

#8: Specialna agentka za raziskovanje srhljivih zgodb gospodična **Bajec** objavlja drugi del svojega **poročila iz Gotne vasi**: "Čakala sem na primeren trenutek, na trenutek nepozornosti svojega napadalca. Mogoče se bom lahko rešila, če me bo le za hip izpustil izpred oči. Še enkrat sem zaslišala žvižg. Tokrat je bil še močnejši kot prvokrat. Izrabila sem priložnost in stekla stran. Vendar sem takoj za tem svojo odločitev zelo obžalovala. Na hrbtu sem začutila ogromno težo, potem pa z vso silo z glavo udarila ob drevesno korenino. Obležala sem ..."

#9: **Tomaž Levičar rešuje** poslednje **probleme urbanizma**: kam z zavrženimi avtomobili in kaj storiti, da ne bi izumrl še poslednji vrtičkar na **Dolenjskem**.

#10-11: **Fotopub** gosti velikane svetovne fotografije: **Klemen Vuica - Združene barve Slovenije**

#12: Iz **potopisa** po Mehiki gospodične **Tine Ban**: "Na popotniški sceni pa so te rastline na meji svetega. Ko najdeš peyote, so me učili prav vsi, s katerimi sem govorila, se Naravi najprej zahvali zanj. Pogovarjaj se z rastlino, povej ji, zakaj mora umreti! Opraviči se ji in prosi jo za lepo potovanje."

#15: **Park Extreme**

#16: Katja Plut: **Dost!**

#18: **Temne vednosti** končno prebile **zidove cenzure**. Prvi del, Dogodek Kristus: "Toda stvar dobi bolj grozljiv vonj z bolj temeljno zvijačnostjo Kapitala. Dejanski interesi ljudi so namreč v resnici zgolj kolešček v divjanju Kapitalovega gona po samooplojevanju. Temu bi se patetično reklo, da ima presežna vrednost v kapitalizmu strukturno prednost pred "eksistenco".

#20: **Horoskop za leto 2001**. Najskrivnostnejše ovinke Usode razkriva astrologinja QATT.

foto: Tomaž Grdin

O medijih in o tem, zakaj je umetnost več vredna kot resnica

V tem postprazničnem času, ko je bajka zopet postala resničnost - in drugo, manj ugledno ime za resničnost je življenje - v tem postprazničnem času (osebno sem že krepko naveličan terminov kot so travma, frustracija, nevroza, histerija, paranoja, struktura, dekonstrukcija ... terminov, ki spadajo v železni repertoar vsake "naše" komunikacije in ki nam služijo zgolj za vedno svežo rekonstrukcijo teoretskega konstrukta o "naši" normalnosti in če hočete, o "vaši" nenormalnosti), torej v tem tako občutljivem in dovolite, da se izrazim nekoliko prostaško, zajebljanem času, v tem času torej, se res ne bi spodobilo, da vas morim s temami, ki po naključju niso ali nečejo biti lahko prebavljive.

Zato, rekel bom še več, točno zato, tokrat nočem govoriti o tem, zakaj je intelektualac vedno rekel ne, vedno reče ne in bo vedno rekel ne; o tem, kako je v neki daljni preteklosti smrt našega prednika povzročila v plemenu paniko in posledično povzročila odkritje prvega medija - rituala, ki je omogočal neposreden stik z duhovi umrlih, niti se nočem ukvarjati s tem, kako je ritual postal internet.

Nočem govoriti o tem, kako dogodke dokumentiramo kot dokazni material in jih s pomočjo vojaških satelitov in telezooma, fotoaparati in kamerami, uporabljamo kot orožje v informacijski vojni ali o tem, zakaj lahko socialistično delovno moralo razumemo kot zgodnjo obliko virtualne resničnosti in zakaj bo komunist pripravljen, ko bo virtualna resničnost implodirala v resničnost.

Nočem govoriti niti o fenomenu dandya podatkov, kateremu je ekran zrcalo, pred katerim se češe in šminka in ki je metropolitanske ulice svojega zgodovinskega predhodnika zamenjal za internet ali o tem, kako so hardware, software in wetware tri oblike, ki jih prevzame človek/stroj v dobi Novega Svetovnega Reda.

In nazadnje nočem, vsaj na tem mestu, odgovarjati na vprašanje, zakaj se je CIA v začetku petdesetih let odločila, da bo povojna množična droga televizija, ne pa LSD.

Tisto, kar bi rad povedal (sem se vprašal), je tole: samo en dober članek ne more narediti dobrega časopisa, prav tako to ne uspe dobri fotki, dobremu designu, dobremu uredniku ali dobremu čemur koli. Ampak ena sama samcata dobra pesem, in dovolite, da se še enkrat izrazim nekoliko prostaško, ena sama samcata dobra pesem, pelje scat vse medije, vključno z vso pripadajočo navlakom.

Razumete zdaj, zakaj je umetnost več vredna kot resnica?

Damir Skenderović

demilitarizirana cona

Rubrika "Demilitarizirana cona" je namenjena razširjanju družbene zavesti o ideoloških podstatah oboroženega sluzenja. Njen cilj je umirjanje militantnežev in prispevanje k ukinitvi obvezne vojaščine v Republiki Sloveniji.

Janez Kránjski, vojak brez puške (1)

Če niste uživali v *Platoonu*, *Ramboju*, *Neretvi in Sutjeski*, če se pretepačem raje na kilometer izognete, ob strelnem orožju pa se vas loteva omedlevica; če ste vegi in zagovarjate pravico do življenja ribam in črčkom; če imate t. i. ugovor vesti proti vojskovanju iz humanitarnih, religioznih ali filozofskih razlogov; če vas zaradi let ali česar koli ne mika večmesečno sobivanje med samimi možakarji, in Ź najpomembneje Ź če vam ob tem na goli vrat pritiska okovani škorenj dolžnosti do rodne grude, potem je, dragi moji, napočil čas za civilno sluzenje vojske.

Kot se večinoma še spominjamo, je bila v Jugi vojska sveta krava, sluzenje nje pa ni bilo stvar, o kateri bi kdo debatiral. Odtlej, natančneje od konca osemdesetih in predvsem od osamosvojitve, imajo slovenski moški državljeni, zavezani sluzenju vojaškega roka, možnost uveljavljati t. i. ugovor vesti. Tako je v svobodni Sloveniji vsako leto več nabornikov ugotavljalo, da jim njihova načela ne dopuščajo oboroženega sluzenja, hkrati pa so v novih časih začeli popuščati tudi kriteriji in strogost komisije, ki na zagovoru preverja dejanske razloge prosilcev, sklicujočih se na inštitut ugovora vesti Ź kot kaže, se komisija ukinja, čeprav je v prvem letu na zagovoru v pravi maniri vojaških zdravnikov pometala več kot pol prosilcev.

Seveda, časi se spreminjajo, in vse manj je treba, da državljan postane "civilni vojak". Pisna prošnja (vzorci so dostopni pri kolegih ali na internetu, da si ne bi kdo preveč razbijal glave), malo vegi-hipi-alter-human retorike, in namesto potenja v kasarni lahko mladenič, recimo mu Janez Kránjski, uživa vse sladkosti civilnega življenja. V tem hipu se ne bomo spraševali, ali je civilist privilegirani oziroma ali je to prav, naj ostane še kaj za prihodnjic. (Navezujoč se na prejšnjo številko, moramo seveda omeniti tole: ko smo razpravljali o tem, kako zlahka se posameznik podredi avtoriteti, ob tem pa veselo goji iluzije o lastni svobodi in osebnosti identiteti, se moramo zavedati, da je naš bodoči civilist Janez že "prostovoljno podrejen", njegova voljna podreditev je že dejstvo, saj je odločen, da bo v vojsko šel, voljan je vsako jutro vstajati ipd. Ź razumljivo, saj mu sicer preostaneta le civilna nepokorščina in v končni fazi rešetke. Tako je trenutek pisanja prošnje dejansko že trenutek dovršene podreditve avtoriteti države, staršev, ki so za nas gradili domovino, vojske, ki štiti naš narod ipd.)

A da se vrnemo h Kránjskemu: ko torej ta po pošti prejme, da je sprejet med civile, mora uskladiti še kup stvari. Najprej, kje bo služil? Administracija je, menda še iz časov, ki jim popularno pravijo polpretekli (se komu svita, zakaj še niso v celoti pretekli?), ohranila željo po oddaljevanju vojaških zavezancev od domačega kraja. Na srečo lahko Janez z dobro mero trme iztrma kakšno ugodnejšo lokacijo (morda zato, ker so "domači" vojaki, tisti torej, ki spijo in jejo na svoje stroške, za državo nekoliko cenejši), prek znanstva pa celo željeno delovno mesto. Ta so seveda različna, saj vse več organizacij dobiva koncesije: gre predvsem za humanitarne ustanove, kjer naj bi civilisti v prvi vrsti opravljali humana dela, pomagali soljudem: revnim, bolnim, ostarelim, prizadetim, invalidom ... V široko paleto institucij so torej vključene bolnice, domovi, centri za pomoč, dobrodelne organizacije in podobno. Civilist Janez naj bi te zadeve kot prebujen, human osebek, seveda opravljal z veseljem.

Glede roka vpoklica ima Janez že manj možnosti manipuliranja, saj je razporejanje civilistov nekakšen sam sebi zadosten proces, ki nima zveze niti s kadrovske potrebnimi institucij, kaj šele, da bi se oziral na privatne želje (recimo "manjka mi le še en izpit", "žena bo čez dva meseca rodila" ali "ravno sem vplačal letovanje na Bahamih" ...).

No, in tako se Janez na dogovorjeni dan prikaže na vratih institucije, na katero je bil napoten. Od tu dalje so zgodbe novopečenih civilistov zelo različne, tako da scenarija ni mogoče predvideti. Bo Janez naletel na razumevajoče šefe (ta tip se razteza vse do nekontrolirane in nesankcionirane odsotnosti

našega humanitarca po več dni na teden) ali na rigorozneže, ki bi civilno vojsko najraje poslali k hudiču, ker to ni nobena vojska, toda ker za dobrobit naše firme je vse OK, pošljejo civilista na primer delat zidarke ali čistilske posle za vseh predpisanih 208 ur na mesec ali še več (ja, Ź je, dopusta in prostih sobot v vojski ni in biti ne more), četudi naj bi, kot že vemo, ta opravljal predvsem humanitarne naloge. Toda za Janeza je v tem primeru bolje, da ne prigovarja preveč, saj mu hitro kdo postreže, češ, v pravi vojski bi takim že pokazali. (No, ampak Slovenska vojska po mnenju mnogih ni več senca prave vojske ...)

Načeloma je seveda res, da se civilnim vojakom bolje godi kot rednim, pravzaprav jim je omogočeno nadaljevanje normalne, že začrtane življenjske poti, v nasprotju s kasarniškim nasiljem, ki posameznika iztrga iz življenjskega konteksta, ga izključuje iz igre, prežveči in na koncu izpljune v popolnoma drugačen svet. Morda je to mlajšim res lažje prenesti, saj se zdi, da med prosilci za civilno sluzenje prevladuje starejša, recimo, študentska generacija, ki ji ni bilo treba v vojsko takoj po srednji šoli. V tem času so bodisi izoblikovali specifičen življenjski slog in stališča, zaradi katerih so nenaklonjeni oboroženim noriji, ali pa so se, bomo realni, za "civilce" odločili pragmatično. Je pa res, da se "civilisti" med sluzenjem srečujejo z nekaterimi novimi težavami, in sicer že omenjeno promilitantnostjo pri sodelavcih, še bolj pereč problem pa je brez dvoma preživetje. Kako nedorečena, celo diskriminatorna, je zakonodaja na tem področju, kakšne so možnosti civilista za "preživetje" in njegove pravice, in kako na to odgovarjajo na pristojnem Ministrstvu za notranje zadeve, na ta vprašanja bomo skušali odgovoriti prihodnjic. Obenem pa bomo zastavili tudi vprašanje nekega militarističnega anahronizma, ki se najbolj razgalja ravno skozi institucijo civilnega sluzenja.

Ravnokar odsluženi civilist,

Marijan Dovič
marijan.dovic@drustvo-dns.si

Iz obeh tabel statistike MNZ je razviden trend naraščanja števila vlog za opravljanje nadomestne civilne službe, prav tako pa tudi odstotek odobrenih prošenj. (Druga tabela z misteriozno nizkim številom dejanskih napotitev se mi do tega trenutka še ni uspela razjasniti, dejansko pa dobro kaže trende, o katerih je govora.)

Pre gleda dela komisije za ugovor vesti vojaški dolžnosti 1994-1998 (primerjava 1994-1998)

leto	število prošenj	odobreno nadomest. sluzenje	odobreno sluzenje brez orožja	zavržene prošnje	zavržene prošnje	zavrženo iz formal. razlogov	ustavljen postopek
1994	706	321	12	42	62	144	74
1998	1937	1562	25	62	0	1	121

Število vlog (prošenj) in napotitev (združeni dve tabeli)

leto	število vlog	napotitve
1992	135	7
1993	105	58
1994	226	22
1995	264	81
1996	759	53
1997	1038	256
1998	1937	712

Vir: Statistični letopis MNZ 1999, str. 199

foto: Tomaž Grdin

Čisti in Migracije umazani

Lov na ljudi in kriza nacionalne identitete
Slovenija se z ulovi pribežnikov na mejah ponaša kakor z rezultati na nogometni tekmi - več ko ujamejo ljudi, ki poskušajo preiti mejo brez ustreznih dokumentov, bolj naj bi naša država zrasla v očeh EU. Znotraj naših meja pa diskurz o "lovljenju ilegalcev" povečuje nerazumevanje situacije teh ljudi in krepí mit o ogroženosti slovenske kulture.

Sezona lova na "ilegalce" je v polnem zamahu. Dnevni ulov v povprečju znaša med 60 in 80 oseb. Poleg policije so se na lovske steze posredno podali tudi mediji, ki skrbno beležijo rezultate, kar policiji dviguje moralo, ljudstvu pa prinaša vznemirljiv vonj po krvi, ki draži nosnice in buri duha.

Konec avgusta in v prvih dneh septembra lanskega leta je bilo v Center za tuje dnevno sprejetih tudi po 100 in več oseb, kar je privelo do kritičnih zdravstvenih in sanitarnih razmer, zaradi česar je morala ukrepati vlada, ki je odločila, da se ilegalne migrante ponovno prične nastanjivati v prostorih bivše vojašnice v Velikem otoku pri Postojni. Poleg tega so bili izdelani in sprejeti tudi ukrepi za dodatno varovanje slovenske državne meje. Tako so se s 1. oktobrom lani v varovanje državne meje začeli intenzivne vključevati tudi konjeniki in vodniki službenih psov, vse večja je tudi uporaba tehničnih sredstev, predvsem helikopterjev in vozil z vgrajeno termovizijsko kamero.

Lovce na ljudi skrbno in zadovoljno spremljajo tudi predstavniki različnih tujih držav, predvsem držav Evropske unije. Tako je npr. pred dobrim mesecem vrh italijanske policije izrekel čestitke slovenskim kolegom ob uspešno izvedeni akciji proti kriminalni združbi, ki je preko Slovenije v Italijo pretihotapila veliko število prebežnikov. "To je velik uspeh, saj je prav ta oblika kriminala, trgovanje z ljudmi, ena najhujših", je na srečanju na gradu Strmol pri Cerkljah na Gorenjskem povedal generalni direktor italijanske policije dr. Giovanni de Gennaro. Pri tem pa je pozabil na dejstvo, da je ravno zakonodaja, ki kriminalizira migracijo in svobodno prehajanje meja tista, ki je omogočila nastanek združb, ki se ukvarjajo s trgovanjem z ljudmi.

Sredi vsesplošnega zanosa ob spremljanju vznemirljivih rezultatov lova na ljudi, ki so v trenutku, ko so prestopili našo državno mejo, postali kriminalni element, je v državi ostalo le malo oseb in organizacij, ki so ohranili trezno glavo in so bili pripravljeni postaviti se na stran prijetih tujcev. Ena teh redkih je Urad za intervencije, neformalna skupina džavljank in džavljanov, ki se ukvarja s tematikami migracij in azila. "Migracije so pravzaprav povsem običajen pojav, za katerega vemo, da je v človeški naravi že od nekdaj. Zanimivo je, da se je ravno v dobi, ki jo s ponosom imenujemo doba globalizacije, o tem pojavu izobilno poseben pogled, katerega bistvena značilnost je, da kriminalizira ljudi, ki se selijo. V družbi in medijih je moč opaziti že kar medicinski

strah pred okužbo, ki ima za posledico da se "ljudi, ki pridejo", ločuje od "ljudi, ki so tu". Takšen model razmišljanja migracijo vidi kot motnjo, tujec, trn, sepso. Kri se kratko malo ne sme pomešati, saj mit o rodu, grudi in prednikih tega pač ne prenese", pravi Jelka Zorn, predstavnica Urada za intervencije. "Zanimivo je tudi, da na Slovenskem radi govorimo o globalizaciji. Pripadnost globalizacijskim trendom je za premnoge vrednota. Zdi pa se, da je globalizacija zgolj ekonomistična, drugi problemi pa ostajajo slej ko prej nerešeni. Eden izmed teh je denimo globalno državljanstvo. Radi bi bili državljani, državljanke sveta, premalokrat pa se zavedamo, da je to rezervirano kvečjemu za diplomatsko-monetaristično elito in privilegirane države (ZDA, EU). Globalno državljanstvo pomeni multikulturno državljanstvo, ki državo dojema kot politično skupnost, in ne pa kot enorasno, enonacionalno in monokulturno tvorbo."

Še do nedavnega je Evropa potrebovala tujo delovno silo in ilegalno prehajanje meja ni bilo nemogoče. Aal so bili ti ljudje zaželeni zgolj kot delovna telesa, ne pa tudi kot enakopravni državljani in državljanke. V času globalne ekonomije, ko se velike multinacionalne korporacije selijo v države "tretjega" sveta, kjer je delovna sila še cenejša, postanejo delovni migranti v Evropi odveč. Zato so se meje zaprle in Slovenija je postala ena od čuvark teh meja.

"Sintagma 'Evropa brez meja' je prazvaprov cinizem prve vrste", pravi Zornova. "Vsem je dobro znano, da Zahodna Evropa vedno bolj nepropustno zapira svoje meje. To govori podatek, da so države EU uvedle vize za ljudi iz 115 držav sveta. Kontrola viz in potnih listov za državljane in državljanke držav "tretjega" sveta pa se pogosto opravlja že v njihovih maticinskih državah."

Tudi v Sloveniji je moč vse pogosteje opaziti porast priljubljenosti neoracističnih teorij, ki temeljijo na domnevi, da je mešanje kultur vzrok za družbene napetosti in agresijo. Po teh teorijah je treba upoštevati tolerančni prag, ohraniti kulturne razdalje in nacionalne kolektive razločiti z državnimi mejami. Tako se dogaja, da policaji v slovenskih mestih na cesti ustavljajo in ugotavljajo identiteto ne-belih ljudi ali na primer, da prebivalci neke vasi kličejo župana, ker so se po njihovem kraju sprehajali ljudje temnejše barve polti.

"Večina tujcev prihaja v države EU in v Slovenijo zaradi tega, da bi našli zaposlitev ali da bi se umaknili pred vojnami ali izrazito nedemokratskimi režimi. Celo dober zakon o azilu je povsem

brezpredmeten, saj je ljudem onemogočeno priti na prostore, kjer je ta zakon v veljavi. Pravice ni mogoče izkoriščati ali izrabljati, pravica zgolj je ali pa je ni, in tako je tudi s pravico do azila. Ljudje z vojnih območij imajo pravico do azila in Slovenija kot demokratična država bi morala omogočiti, da ta pravica zaživi tudi v praksi", pravijo na Uradu za intervencije.

V Zahodni Evropi že nekaj časa obstajajo skupine, ki se borijo proti zapiranju meja EU in nasprotujejo diskriminaciji ljudi na podlagi njihovega etničnega izvora. Aktivisti in aktivistke v Nemčiji so se organizirali v mrežo "no one is illegal". Njihove dejavnosti so različne: skrivanje in podpora ljudi, ki so ilegalno prestopili meje, skvotiranje, organiziranje javnih debat o ilegalnih prestopih meje, akcije proti deportacijam itd. Leta 1998, nekaj tednov pred volitvami v Nemčiji, so organizirali akcijo "Karavana za pravice beguncev in migrantov", ki je gostovala v več kot 40 mestih v Nemčiji. Akciji s sloganom "we have no vote, but a voice!" se je pridružilo na stotine skupin, azilantskih organizacij, proslincev in prosilcev azila, migrantskih samo-organizacij itd. Leta 1999 pa so organizirali poletne taborne na nemško-poljski in nemško-češki meji, da bi opozorili javnost na problem škodljivosti schengenske meje.

Slovenija se z ulovi pribežnikov na mejah ponaša kakor z rezultati na nogometni tekmi - več ko ujamejo ljudi, ki poskušajo preiti mejo brez ustreznih dokumentov, bolj naj bi naša država zrasla v očeh EU. Znotraj naših meja pa diskurz o "lovljenju ilegalcev" povečuje nerazumevanje situacije teh ljudi in krepí mit o ogroženosti slovenske kulture.

Spomnite se na vsa velika mesta, ki ste jih obiskali na potovanjih po tujini in ki jih imamo vsi tako radi. Značilnost vseh je prav mešanica kultur, življenjskih slogov in usmeritev. Vseč so nam potovanja v tuje dežele, predmeti iz teh dežel, glasba, hrana, oblačila, filmi. Ko smo "tam", se skupaj z domačini fotografiramo, "doma" pa pozabljamo, da bi ti ljudje lahko bili naši prijatelji, prijateljice in se pri nas počutili kot doma.

Boris Blažič

foto: Borut Peterlin

epidemija norih krav Prežvekovalci ljudi! na robu živčnega zloma

Ampak mi vedno optimistično počakamo na prve smrtno žrtve, da se prepričamo, če je stvar res tako huda! Sledile bodo nove, še težje ozdravljive bolezni. Farmacija bo te bolezni skušala zdraviti z novimi, močnejšimi zdravili. Še več kemije, še več poskusov. Posledice le-teh se bodo razkrivale v prihodnosti. Tako se vrtimo v začaranem krogu. Vedno iščemo meje, ki nam še dopuščajo preživetje.

Alenka Bajec

V boju za preživetje smo ljudje veliko bolj tekmovalni kot živali. Tisti, ki res s strahom in grozo, lačni in obupani, zrejo po prihodnosti, ne zmorejo moči, da bi se borili zase. Zalostno je, da prepad med revnimi in bogatimi postaja vedno globlji. In vedno težje ga bo prečkati.

Vsi stremimo k temu, da bi čim manj vlagali in čim več jemali. Zato trpi kvaliteta. Najbolj žalostno in neumno pa je, da si upamo tako daleč in pustimo, da tako trpi tudi kvaliteta hrane! Uporaba aditivov v naši hrani ali kostne moke za krmljenje živali - tako si stremo po življenjih! Citiram voditelja zrcala tedna Jurija Gustinčiča: "Svet bi bil lepši, če ne bi bilo norih krav!" Kakor da bi hotel reči: "Krave so krive!" Pozabili smo, da so vse epidemije posledica globalne in najnevarnejše med njimi - epidemije norih ljudi!

V resnici kostna moka skoraj nima veze s kostmi. Živali, umrle od bolezni in starosti, ter vse ostale odpadke, ki jih mesna industrija ne more prodati za hrano ljudem, se zbira za predelavo v kostno moko. Ko boste peljali vašega bolnega psa na uspavanje in mu olajšali trpljenje, ste mogoče naredili napako in ogrozili zdravje vaše mačke, ki jo hranite z briketi ali konzervami.

Dejstvo je, da krave hranimo s kostno moko, mi pa se hranimo s kravami! Še vedno si zakrivamo oči in večinoma povezujemo krave in kostno moko. Vendar pa so skoraj vse za zakol gojene živali hranjene enako. Z željo, da bi v čim krajšem času dosegle željeno težo, jim v kostno moko namešajo še vitamine, zdravila, hormone ipd.

Krave so rastlinojedci. Njihov prebavni trakt je prilagojen prežvekanju in zato še posebej trpijo (da ne govorimo o tem, da jih s tem silimo v kanibalstvo!). Tako so epidemije najprej ogrozile prav njih. To je nekako tako, kot če bi tigra prisilili, da se prehranjuje samo s travo. Mučenje živali! Poleg tega je znano, da bolezni norih krav ni najti pri mlajših živalih. V tem tiči

verjeten razlog, da doslej ni bilo znanih primerov obolenja perutnine in prašičkov. Njih zaradi kvalitete mesa doleti usmrtev že pri starosti nekaj mesecev. Inkubacijska doba te bolezni pa je od nekaj pa tudi do 10 let. Resnične razsežnosti in posledice lastne malomarnosti se šele odkrivajo. Prav mogoče je, da smo okuženi vsi!

Ljudje so se začeli zanimati za bolezen norih krav in poraba govejega mesa se zmanjšuje. Sredi decembra je začela veljati tudi prepoved o uporabi kostne moke v Sloveniji. Vsi ti ukrepi so bili sprejeti zaradi bojazni prenosa bolezni norih krav na ljudi. Žal v tem koraku še ni mogoče zaznati drugega kot skrb za človeka! To je premalo! Upam si trditi, da bi se uporaba kostne moke spet povečala, če bi lahko dokazali, da bolezen preko okuženega mesa ni prenosljiva na ljudi.

Kljub temu, da smo tako "razvito in civilizirano ljudstvo", brez posebnih pomislekov dopuščamo, da nas katastrofe doletijo in pokažejo svoje uničujoče posledice, šele potem jih nekako skušamo zajeziti. Vsem nam je dobro poznan rek: bolje preprečiti kot zdraviti! Ampak mi vedno optimistično počakamo na prve smrtno žrtve, da se prepričamo, če je stvar res tako huda! Sledile bodo nove, še težje ozdravljive bolezni. Farmacija bo te bolezni skušala zdraviti z novimi močnejšimi zdravili. Še več kemije, še več poskusov. Posledice le-teh se bodo razkrivale v prihodnosti. Tako se vrtimo v začaranem krogu. Vedno iščemo meje, ki nam še dopuščajo preživetje.

Nova skrajnost in izziv se skrivata v genetskem inženiringu. Želja po tem, da bi hitreje, ceneje in z manj truda čimveč zaslužili. O zdravi prehrani vemo veliko več kot o genetskem inženiringu, pa nas kljub temu čakajo neizogibne in nepopravljive posledice nepravilnega prehranjevanja. Če bosta z roko v roki krojila prihodnost še pohlep in genetski inženiring, bodo posledice veliko hujše. Tudi na tem področju si bomo zatiskali oči, dokler ne bo prepozno.

Javno mnenje :
bog, pošast ali
statistično povprečje

Največjo nevarnost našega časa
predstavlja dejstvo, da si le malokdo
privošči

J.S.Mill

"... nekega dne, Jonathan Livingston Galeb, boš spoznal, da neodgovornost ne prinaša nič dobrega. Življenje ne poznamo in ne moremo spoznati, vemo le to: postavljeni smo na svet, da jemo, da ostajamo živi, kolikor dolgo le moremo." Galeb nikdar ne odgovarja Posvetovalnemu zboru, ampak Jonatan je povzdignil glas. "Neodgovornost? Bratje moj!" je zavpil. "Kdo je bolj odgovoren od galeba, ki najde in sledi pomen, višji namen za življenje? Tisoč let smo se gnali za ribjimi glavami, zdaj pa imamo za kaj živeti - da se učimo, odkrivamo, da smo svobodni! Dajte mi eno samo priložnost, dajte, da vam pokažem, kaj sem odkril ..." Jata kakor da bi bila iz kamna. "Bratstvo je pretrgano", so skupaj zapeli galebi, kot en ptič so slovesno zaprli ušesa in mu obrnili hrbte. (Richard Bach)

Tiranija večine obstaja. Kar se seveda izraža pri javnem mnenju in s tem v politiki. Vendar se ne začneja tu. Začne se v vrtcu. Ko sem bila majhna, sem bila preveč pridna. Bolj pridna kot večina mojih vrstnikov. Niso me najbolje sprejemali. Potem, ko so začeli odrasčati ali pa postajati deviantni na različne družbeno pričakovane načine, npr. kot hipiji, punkerji, darkerji in raperji (kar se imenuje družbene niše in so še vedno na nek način del prevladujoče kulture, jo pač dopolnjujejo v njeni vsakovrstni pomanjkljivosti), sem jaz postala enostavno otrok. V smislu, da me nikakršne norme na svetu ne zavezujejo, razen moje, ne pustim se zavezovati niti normam subkultur, kot so na primer hipiji. Kot takšna sem spet popolnoma nesprejemljiva ne samo za pripadnike dominantne kulture, ampak tudi za vse mogoče manjšine.

Tako sem na svoji poti skozi odrasčanje občutila ne le pritiske očeta, profesorjev in "normalnih" sosedov, pač pa tudi tistih, ki so se sicer kot pripadniki manjšin borili proti tiraniji večine. V tem primeru sem bila jaz manjšina manjšine in ta manjšina je zame postala večina. Ki je prav tako netolerantna do drugačnih, do takšnih, ki jih ne razume. Mogoče nezavedno. Mogoče zato, ker mora nevtralizirati vse pritiske, ki jih je sama deležna, s tem, da jih prenese naprej.

Morda je tudi vsak pripadnik večine tako oster do ekscentrikov zato, ker jim ne privoščijo učinkov drugačnosti, ki se jim je moral sam odpovedati. Zaradi pritiska večine, seveda. Psihologi vedo, da so najbolj skrajni nasprotniki homoseksualcev ljudje, ki so morali v sebi zatreti takšna nagnjenja. Ta misel se mi zdi vse bolj verjetna. Poznam toliko ljudi, ki si želijo biti drugačni, biti sami svoji, ne oziraje se na mnenje okolice, pa nimajo poguma. To priznati si je že napredek, se že vzpostavi distanca do ponotrjanega očesa nadzora, ki ga nosimo v sebi od zgodnjega otroštva. Ko se bomo ljudje naučili biti ekscentrični v zasebnem življenju in v vsakdanjih situacijah, ko bomo razvili umetnost osebne svobode, potem šele lahko pričakujemo politično svobodo. Vsaka politika, prava politika, se tako ali tako začne v samoti.

Katja Plut

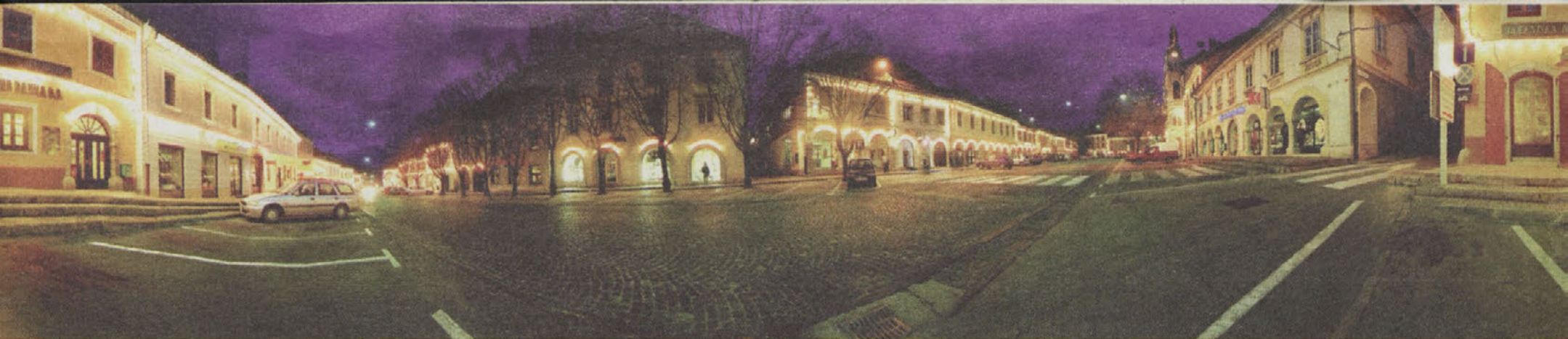

foto: Tomaž Grün

foto: Boštjan Pucelj

Novo mesto, december 2000 - foto: Tomaž Grdin

Križna jama, Park eXtreme - foto: Tomaž Grdin

Predstavitve proznega prvenca Sama Dražumeriča - Fantazija smehljajev - foto: Tomaž Grdin

Planet groove, Lokalpatriot - foto: Tomaž Grdin

Krka Telekom vs. Maccabi Elite (89:87) - foto: Peter Klinc

Restavracija za vso družino

**Trgovski center Bršljin
Novo mesto**

Odprto:
od ponedeljka do četrтка: 8.00 - 24.00
petek in sobota: 8.00-24.00 Mcdrive 8.00 - 2.00
nedelja: 9.00 -24.00

Letos ponovno
ugodna ponudba
študentske
prehrane
v **McDonald'su**
NOVO mesto

TM

Srhljive zgodbe iz Gotne vasi

dosjeji park

Stvor v gozdu

PARK

SPECIAL AGENT

Dope

THIS CARD IS A PROPERTY OF FEDERAL BUREAU OF INVESTIGATION. IF IT IS FOUND PLEASE RETURN.

"Obrnila sem se in zakričala. Vame se je skoraj zaletela ogromna žival. V temi sem lahko razpoznala le velike svetleče oči. Ko je začel glasno rjoveti in tuliti, sem ugotovila, da je moj nasprotnik zelo veliku pobesnelemu psu podoben stvor. Bilo me je groza, saj je žival še vedno od blaznosti razdražena lajala vame. Stala sva obrnjena drug proti drugemu le nekaj korakov narazen. Imel me je za svoj plen, čutila sem njegovo neustavljivo željo po zmagi!"

Okoli treh zjutraj naju je z Amalijo prijatelj odložil pri njej doma. Nekaj minut sva še posedeli pred njeno hišo. V smehu, vendar s prizvokom nelagodja, sva komentirali nenavadne dogodke, ki so se pred časom zgodili v našem gozdu; o neznancu brez obraza, o dogodkih brez pojasnitve. Čudno čudna zgodba pa, kot kaže, še ni dobila epiloga...

Ko sva se poslavljali, sem zaznala strah in skrb v njenem glasu. Zagotovila sem ji, da bo z menoj vse v redu in ji obljubila, da jo pokličem, ko pridem domov. Od doma me loči le okoli 700 metrov. Več kot polovica poti vodi skozi gozd. Poskušala sem se prepričati, da se mi ne more zgoditi nič strašnega, ter naprej pogumno stopala med drevjem. Za boljši občutek sem si mrmrala pesmico, v žepu pa trdno stiskala GSM in skoraj tekla po ozki poti, ki jo dobro poznam. Kljub popolni temi sem natanko vedela za pravo smer. Hodila sem po razmočenem listju in nekajkrat zagazila globoko v blato. In tu je bil še ta večni dež. Vedno bolj sem bila napeta in negotov korak je izdajal moj strah.

Naenkrat se mi je zazdelo, kakor da me nekdo opazuje. Tesnoba se je spremenila v strah, strah v paranojo. Trenutek za tem sem za seboj že zaslišala korake. Začela sem teči in takoj je tudi moj zasledovalec storil enako. Nisem se upala obrniti. Pomislila sem na neznanca brez obraza, toda vedno močnejši zvoki niso bili le človeški. Z grozo sem ugotovila, da sem brez moči in vse priprave iz preteklosti na morebitna tovrstna srečanja mi v tem trenutku niso nič pomagale. Nisem mogla več razmišljati trezno. Oblival me je leden pot. Hrup, ki ga je povzročal zasledovalec, je bil sedaj oddaljen le nekaj korakov.

Obrnila sem se in zakričala. Vame se je skoraj zaletela ogromna žival. V temi sem lahko razpoznala le velike svetleče oči. Ko je začel glasno rjoveti in tuliti, sem ugotovila, da je moj nasprotnik zelo veliku pobesnelemu psu podoben stvor. Bilo me je groza, saj je žival še vedno od blaznosti razdražena lajala vame. Stala sva obrnjena drug proti drugemu le nekaj korakov narazen. Imel me je za svoj plen, čutila sem njegovo neustavljivo željo po zmagi. Vedela sem, da strahu ne smem pokazati, saj bi s tem priznala svoj poraz. Strah v meni se je stopnjeval in niti približno mi ni bilo jasno, kako naj se izvlečem iz te grozljive situacije. Kričanje in grožnje mi niso pomagale. Naj sem se še tako drla, vseeno nisem mogla preglasiti ponorelega pesjana. Stopila sem korak nazaj, vendar mi je takoj postalo jasno, da sem ravnala narobe, saj je žival naredila dva koraka proti meni in še bolj jezno lajala. Še bližje sva si bila.

Potem pa se je zgodilo nekaj nepričakovanega. V daljavi sem zaslišala žvižg. Stvor je zacvilil. Slišala sem, da se nama nekdo približuje. Čakala sem na primeren trenutek, na trenutek

nepozornosti svojega napadalca. Mogoče se bom lahko rešila, če me bo le za hip izpustil izpred oči. Še enkrat sem zaslišala žvižg. Tokrat je bil še močnejši kot prvokrat. Izbrala sem priložnost in stekla stran. Vendar sem takoj za tem svojo odločitev zelo obžalovala. Na hrbtu sem začutila ogromno težo, potem pa z vso silo z glavo udarila ob drevesno korenino. Obležala sem ...

... Zdrnilo me je pridušeno zvoneje. Glava me je neznošno bolela. Moralo je preteči kar nekaj časa, saj se je že skoraj popolnoma zdanilo. GSM je neutrudljivo zvonil. Še vedno omotična in v šoku sem ga komaj našla. Klicala je Amalija, bila je v skrbeh zame. Rekla je, da je telefon že dvakrat odzvonil do konca in če se tokrat ne bi javila, bi me šla iskat. Vedela je, da se je nekaj zgodilo. Na hitro sem ji povedala, da je vse v redu in da sedim na robu gozda, od koder se že vidi naša hiša. Zahvalila sem se ji za klic ter ji obljubila, da jo pokličem kasneje in ji vse razložim. Čeprav še sama nisem vedela, kaj natančno se je zgodilo.

Zbrala sem se in vstala. Zdrnila sem se, ko sem ugotovila, da sem ogrnjena v rumeno pelerino. V hitrem preblisku misli sem nekako povezala vse, kar se mi je zgodilo, s podobnimi nenavadnimi dogodki svojih prijateljev (opisani so v Dosjejih Park, dokument št.1). Obstala sem v šoku in se naslonila na drevo. Na tleh sem opazila veliko stopinj in odtisov velih šap. Malo stran je iz zemlje štrlela korenina, v katero sem udarila z glavo. Pogledala sem še na uro, bila je blizu pete zjutraj.

Potem sem slekla pelerino in storila, kar sem se čutila dolžno storiti. Obesila sem jo na odlomljeno vejo in se z olajšanjem zahvalila za novo jutro in odšla domov. Še isti dan popoldne sem se vrnila na kraj neljubega dogodka. Sledi so bile še vedno dobro vidne, pelerine pa ni bilo več.

Alenka Bajec

Praznovanje novega leta na Luni ali zakaj ostati na Dolenjskem

Se vam ne zdi, da že vsa leta praznujete novo leto na Zemlji? Mogoče nekateri, ki so malo bolj zasanjani, to počnejo v popolnoma drugem svetu. A pustimo sanje - gremo na luno. Saj ni tako daleč.

Najprej bomo poiskali turistično agencijo, ki nam po konkurenčnih cenah ponuja udoben in hiter prevoz do Lune. Tistim bolj avanturističnim pa priporočam štopanje. Samo bojim se, da boste v tem primeru praznovali na Luni šele leto 2024. Res pa je, da sem takoj uvidel en problem. Glede na to, da smo Dolenjci z dušo in z vsemi celicami, ki nam sestavljajo telo, pripisani svetovno znani pijači - cvičku, priznajte, ko se 1. januarja zbudite, da ste se zbudili v vinski kleti. Torej, katera agencija bo posebej za Dolenjce sestavila turistični aranžma, ki bo vseboval potovanje z dvema raketama - eno za potnike in drugo za cviček? No, katera? Recimo, da tista, največja na svetu: ASNA, ne ... hm ... hm ... SANA ... ne, ne ... mislim, da je ANAS ... v redu, naj bo NASA. Če hočejo dobro zaslužiti, nam bodo dali pač dve raketi. Mi se ju zagotovo ne bomo branili, ne? No, za prevoz je poskrbljeno, rabimo samo še jajca, da se spravimo v raketo. Tisti cviček iz druge rakete bomo že enkrat spili - če ne prej, pa na luno. Kolikor pa poznam Dolenjce, nam ne bo treba dvakrat rečt, da gremo v raketo, če vemo, da nas bo vso pot spremljal poseben "sod".

Približno 150 nas gre lahko v raketo. S sabo vzemite spalno vrečo, tople obleke, šotor, škornje, daljnogled, vampe, sončna očala, poštno znamke (razglednice boste lahko gor kupili), parfum, nepogrešljiv GSM (operater je že sestavil poseben cenik za tiste s statusom: astronaut Dolenč) slovar, svečo, rupurut ... ah, kaj sploh naštevam: če boste vzeli samo kozarec s pečljem, boste vzeli vse; (vsak naj še vzame približno 16 PVC vrečk ...). Tako se pač odpravlja Dolenč na praznovanje novega leta. Tokrat na Luno. Prevoz, potrebščine ... Aha, še datum odhoda in program potovanja. Zbirno mesto bo na Floridi (do tja pridite, kakor veste in znate - lahko tudi plavate - vprašajte Martina Strelo za taktiko) 15. 12. 2001 ob 1100 uri. Pregledali bomo potne liste, uredili še par formalnosti, se vkrcaji na našo raketo, preverili polnost druge rakete, se udobno namestili - dokler ne prebijemo zvočnega zidu, lahko sedimo, kasneje so na razpolago samo stojšča. Sedi samo sprevednik. Potovanje bo trajalo. Vmesnih postankov ni, luna in kaka se skozi okno na vrhu rakete. Videli boste, da toaletnega papirja sploh ne boste potrebovali. Ponavadi se evforija začne že v sami raketi, kakšnih 7500 km pred pristankom, ko se ugotovi, da je odpovedal en motor. Nič zato, če bo "sod" prišel na Luno, bomo tudi mi.

Samo potovanje je dokaj zanimivo, ker se nam iz kilometra v kilometer odpirajo enaki panoramski razgledi. Razlika je le takrat, ko zamizimo na eno oko - takrat vidimo manj. Občasno nas postrežejo stevardese s kosom kruha, namazanega z margarino in posutega s sladkorjem. Za lažjo pot prigrizka po grlu pa spijemo topel jabolčni kis. Kot sladica pa je jedilna čokolada. Vesoljsko dober obed. Ko na vse to pozabimo, se pravi, izbruhamo, se nam že odpre pogled na planet Jupiter, kasneje na Saturn, potem na Mars in končno lahko za Neptunom in Venero vidimo Luno, našo destinacijo. Po številnih prespanih dneh in neprespanih nočeh pristanemo na Luno s padali z višine 1500 m. "Sod" nas tam čaka že tri dni, tako da dobi cviček pravo temperaturo za praznovanje. Poiščemo si prostor na Luni. Jaz grem največkrat na najbližji hrib, od koder imam prečudovit pogled na neverjetno razgibano površje Lune. Po štirih urah se dobimo tam, kjer nas je večina pristala. Ostalim svobodno prepustimo raziskovanje Lune. Tudi to je nekaj. Z večino se potem dogovorimo o načinu praznovanje novega leta. Vsi vejo, da je to za njih nekaj novega in zato nima nobeden pojma, kako bi naredili največji žur v njihovem življenju. Vsi namreč z velikimi očmi in s slino na ustih gledajo proti "sodu". Ne zanima jih sistem praznovanja, bolj jih zanima sistem pitja. No, po enournem prepričevanju, da smo na Luni in da naj bi bilo to nekaj posebnega, jim moram povedati, da je sistem pitja takšen: raketo s cvičkom se s skupnimi močmi prevrne, ven steče cviček, ki ustvari t.i. Cviček river. Šest ur pred polnočjo se razdeli kozarce in kupončke, kjer je napisana najvišja dovoljena količina zaužitega cvička: neomejeno.

Zabava se začne. Cviček river počasi usiha, rigoleto se razprostira po širnem vesolju, dobra volja je očitna pri vseh prisotnih in počasi začnemo dolenjsko odštevanje: "Še dve uri do nouga lejta ... še ano uro do novga lejta ... še pu ure ... še daset mnut ... no ... hik ... zdejle ... hik ... b pa že moralu bt ... ah, kurc, spet sm ga ... hik ... zamudu ... važnu, da se mamo fejst, ne, pubje?"

Zjutraj, normalno, nobeden ne ve, kje je, tako da je najbolje, da vas še tisti trenutek odpeljamo nazaj na mati Zemljo. Spoznali boste, da je takšno praznovanje, čeprav v tujini, izčrpovalno.

Veste, povsod je lepo, samo doma se da najbolj bruhat. Še cena potovanja: pokličite NASA hot line: 041 740 224

Klemen Vuica

Vrtičkarji, ogrožena vrsta

Človeku in s tem mestu je hrana neobhodno potrebna. To potrebo pravzaprav že vso zgodovino mest, tudi v času industrializacije, informatizacije in globalne menjave produktov, zadovoljuje predvsem mestni predprostor, okolni, ruralni prostor. Vas in kmetje torej, ki pa svoje produkte mestu praviloma ponudijo le ob zamenjavi za produkte, ki so lastni mestu. Moč vasi je tu precejšnja, saj ponuja eksistenčno nujen produkt, menja pa ga za na lestvi potreb manj močnega, manj neobhodnega, celo pogrešljivega.

Pač pa vsi posamezniki znotraj mest, čeravno zgledno opravljajo svoj del poslanstva urbanega naselja, ne zmorejo vstopiti v ta proces menjave. Zato jim, ko dejansko ne morejo nikjer več rezati stroškov svojega mestnega življenja v današnji družbeni ureditvi, ne preostane drugega, kot da postanejo sami svoj producent hrane ter da se zatorej

ali iz mesta izselijo in zaživijo v nemestnem slogu ali pa si v mestu pridobijo odprt prostor, ki ga je moč izrabljati za pridelavo hrane. Tako in zato se v mesta vsajajo kmetovanje in vrtičkarstvo ter se povsem urbani način življenja preobraža v polurbanega, v takšnega, ki še ohranja povezanost človeka z zemljo. Primaren razlog vrtičkarstva v mestu je reševanje socialnih problemov, celo napetosti, šele v drugem planu, a pravzaprav ne dosti manj pomembno, pa je tu potreba po gibanju in druženju ali v današnjem času aktualna skrb za bolj naravno pridobljeno hrano, morda za porabljanje organskih odpadkov gospodinjstev ali kaj podobnega. Interes in naloga mesta pa je tudi, da svojim prebivalcem omogoči čim nižje stroške golega življenja ter si s tem nenazadnje zagotavlja potencialne finančne vire, ki jih lahko preusmerja v razne mestu in svojim ljudem potrebne projekte. Jasno je, da več ko meščan da za hrano (in za podobno, kar mesto pridobiva, kupuje od zunaj), manjša je možnost mesta, da od njega pridobi finančna sredstva v druge namene. Mesto bi torej moralo prebivalcem zagotavljati površine, kjer je pridelava hrane možna. Te površine mora najti ali znotraj svojega obstoječega prostora ali pa jih iztrgati iz neposredno okolnega.

Vsega tega se mesta in z njimi urbanisti (omenimo Loosa in naselje Heuberg, Haeslerja in naselje Georgsgarten ...) zavedajo predvsem v času ostrih socialnih, gospodarskih kriz, pozabljajo pa na to v normalnih razmerah ali v obdobjih prosperitete.

V Novem mestu kakšna polovica gospodinjstev živi v enodružinskih hišah, kjer imajo na parcelah tudi prostor za sadne in zelenjavne vrtove, tako imenovane ohišnice, neredki pa vzgajajo tudi male živali (kokoši, zajci, celo prašiči in krave). Nemajhen delež gospodinjstev ima tudi dodatne pridelovalne površine v bližnji okolici mesta, kjer imajo svoje vinograde, njive, ali pa celo izhajajo iz vaškega, primestnega okolja ter imajo tam svoj drugi dom ter tako pravzaprav tudi pomembno proizvodno enoto. Vse to ima vsekakor pomemben ekonomski razlog. Slabše se godi ostalim, denimo pred časom v mesto iz oddaljenih krajev priseljenim, ker so v njem našli svoje urbano delovno mesto. So meščani brez zemlje, a neredko hkrati tudi meščani s socialnim problemom. Takšnim in vsem ostalim zaradi svojega položaja v mestni ekonomski hierarhiji socialno ogroženim mora mesto primarno ponuditi, seveda brezplačno, površine, ki bi jih mogli uporabljati za pridelavo nekaterih živil ter tako manjšati svoj neugoden socialni status. Sekundarno pa kakopak tudi ostalim, kar pa bi posledično pomenilo, da tem ostaja več finančnih sredstev v druge namene.

V Sloveniji izda povprečno gospodinjstvo za hrano blizu 20% celotnih porabljenih sredstev (socialno šibkejša gospodinjstva dajo seveda večji delež). V delu teh stroškov (denimo sadje, zelenjava, jajca, tudi meso, mleko) se kaže prostor za mestno politiko v zvezi z mestnim odprtim, zelenim prostorom, ki ga je moč ponuditi prebivalcem in nameniti za pridelavo hrane.

V Sloveniji izda povprečno gospodinjstvo za hrano blizu 20% celotnih porabljenih sredstev (socialno šibkejša gospodinjstva dajo seveda večji delež). V delu teh stroškov (denimo sadje, zelenjava, jajca, tudi meso, mleko) se kaže prostor za mestno politiko v zvezi z mestnim odprtim, zelenim prostorom, ki ga je moč ponuditi prebivalcem in torej nameniti za pridelavo hrane.

Mesto mora torej svojim prebivalcem ponuditi vse razpoložljive površine v svoji lasti v ta namen, vse dokler ni nuje njihovega preobražanja v pozidane površine. Primarno mora za to urbano agrikulturo ponuditi, ali prej celo z nakupom pridobiti (v kolikor so površine tudi v drugih ozirih za nakup zanimive), osončene površine s primerno zemljo, ob vodah in večjih stanovanjskih, blokovskih naseljih, jih primerno pripraviti ter seveda zahtevati na njih določen red.

Tako bo mesto poskrbelo za zmanjšanje socialnih stisk dela prebivalstva, aktiviralo svoje še neizrabljene, začasno zapuščene površine v mestu ali pa tudi ozirajoč se na to pridobilo dolgoročno razvojno pomembne površine, delno zmanjšalo probleme z odpadki, ljudi navedlo h gibanju, druženju, marsikomu podalo pogoje za izboljšano prehrano in podobno.

Tomaž Levičar

Zavrženi avtomobili

Na raznih krajih, tudi v Novem mestu, moremo ugledati zapuščene, nevozne in neregistrirane, ponavadi razbite avtomobile, avtomobile, ki niso več zadovoljstvo, pač pa breme lastnikom. Pred leti so še služili japijem za statusno izkaznico, delavcem za pomočnika pri naporih, popotnikom so bili ustrežljiv spremljevalec, naravi aktivni sovražnik, zaljubljenim parom prva spalnica. Nekoč so podarili veselje lastniku, ki ga je še svežega in dišečega odpeljal iz salona ali ga po večmesečnem čakanju, to je bila pač v našem socializmu tudi praksa, pričakal kot oče novorojenca. Taisti so od taistih sedaj pozabljeni, zavrženi, spravljeni v stran od čutov in uma. Tihi in nepremično doživljajo dolgoleten proces svojega konca, svojega razkroja.

Brez dvoma je takšno asocialno zapuščenje avtomobilov, neredko v gozdovih, na poljih, tudi na parkiriščih, eno od bolj zavrženih dejanj ljudi. Predvsem gre pri takšnem zapuščenju avtomobilov za povzročanje nevarnosti (kislina v akumulatorju, motorno olje, razbito steklo, zarjavela ostra pločevina in podobno) naravi in tudi človeku, predvsem otrokom, ki si znajo v teh razbitinah "popestrili" mladost. Zapustitev razpadajočega avtomobila nekje v gozdu, na polju ali kje podobno lahko brezbrizneža kar precej stane, če ga v postopku prepoznavanja lastništva avtomobila pristojni odkrijejo. Če ga denimo prijavi republiški inšpektor zaradi neupoštevanja "Pravilnika o ravnanju z odpadki", tedaj mu preko sodnika za prekrške more slediti za povprečnega državljana sploh ne mila kazen izhajajoča iz "Zakona o varstvu okolja". Tu je brezbriznež mimogrede ob sto tisoč in še kaj več tolarjev - najbrž kar nekajkrat presežena vrednost avtomobila. Če pa ga stisne za vrat (še) lokalna skupnost, ozirajoča se na "Odlok o ravnanju z zapuščenimi avtomobili" (Novo mesto), pa je kazen za fizično osebo nekaj deset tisoč tolarjev. Ako se v takšnem, recimo razbitem avtomobilu, polnem ostrih zarjavelih robov in stekla, poškodeje denimo otrok, tedaj je ukrepanje še nekoliko drugačno.

V resnici je vse skupaj lahko enostavno, poceni in primerno. Odvoz starega avtomobila, ki ne more več dobro ali sploh ne služiti kakršnemu koli že od lastnika izbranemu namenu, stane te dni okoli 5.000 SIT, če ga odpelje na Dinos ter ga s tem nameni predelavi, morda celo metamorfozi v nov sijoč avto. More pa lastnik z avtom, kakršen trenutno je, celo še kaj zaslužiti, če na katerem od avtoodpadov spoznajo tržno vrednost avtomobilovih sestavnih delov (tu gre za nekakšno darovanje organov znotraj posameznih avtomobilskih vrst) ali celo avta kot celote.

Tvegati kazen in povzročati nevarnost soljudem in naravi ter kaziti podobo krajine je skratka povsem nepotrebno.

Tomaž Levičar
341.541@insert.si

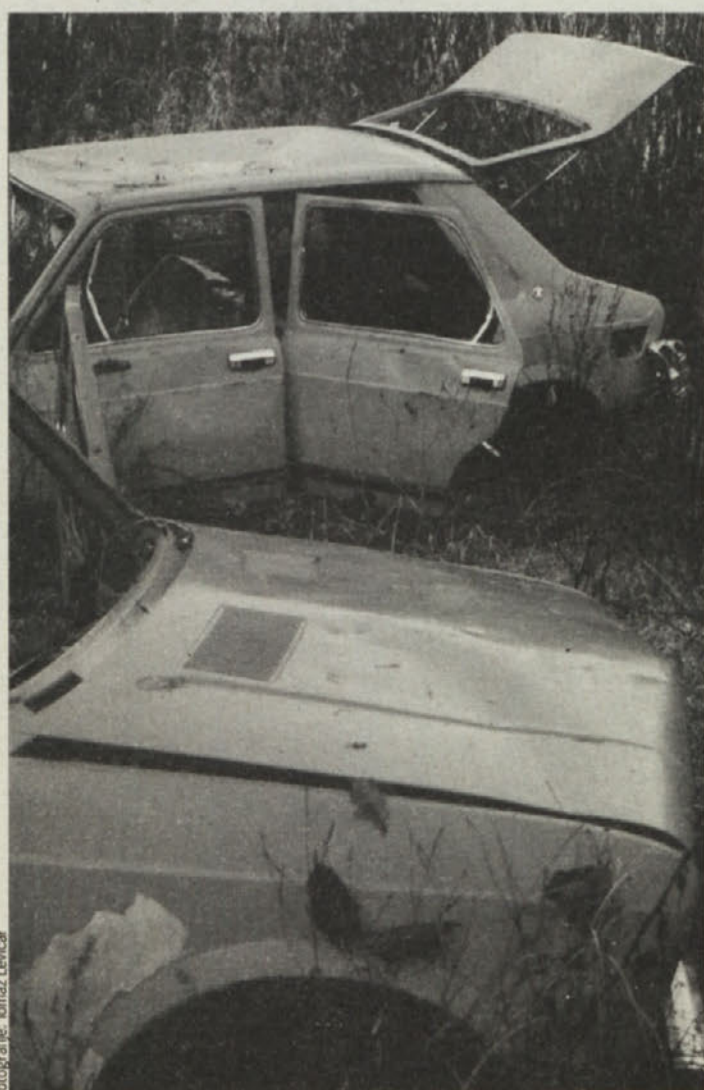
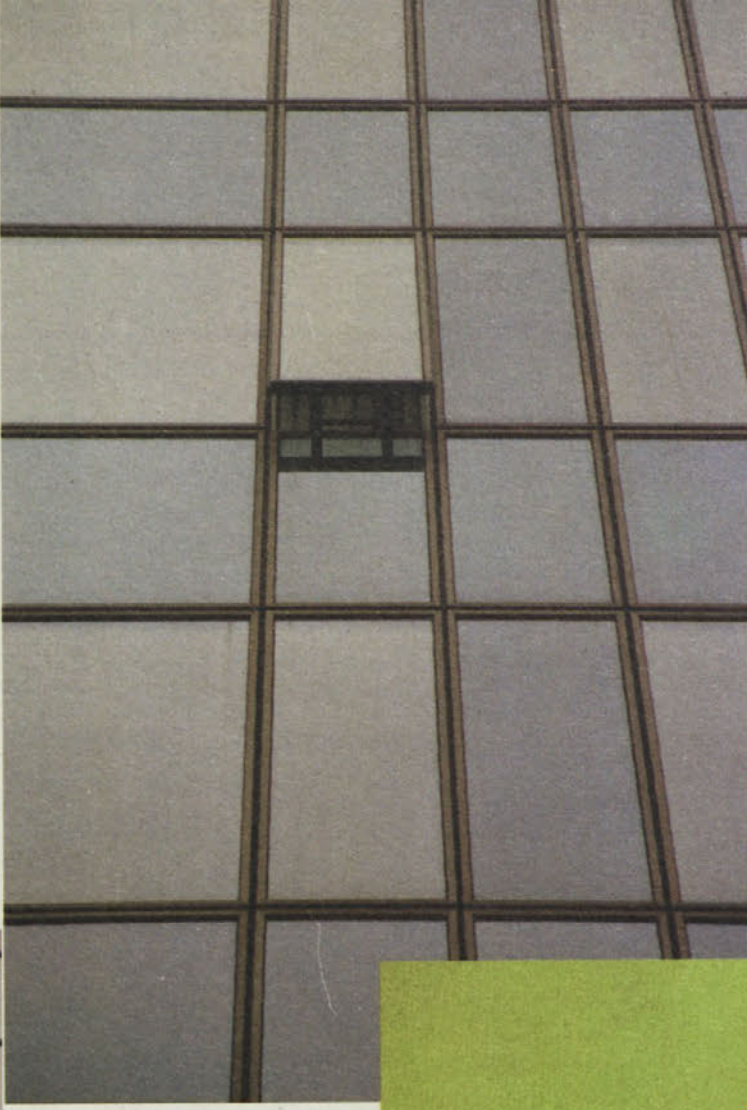
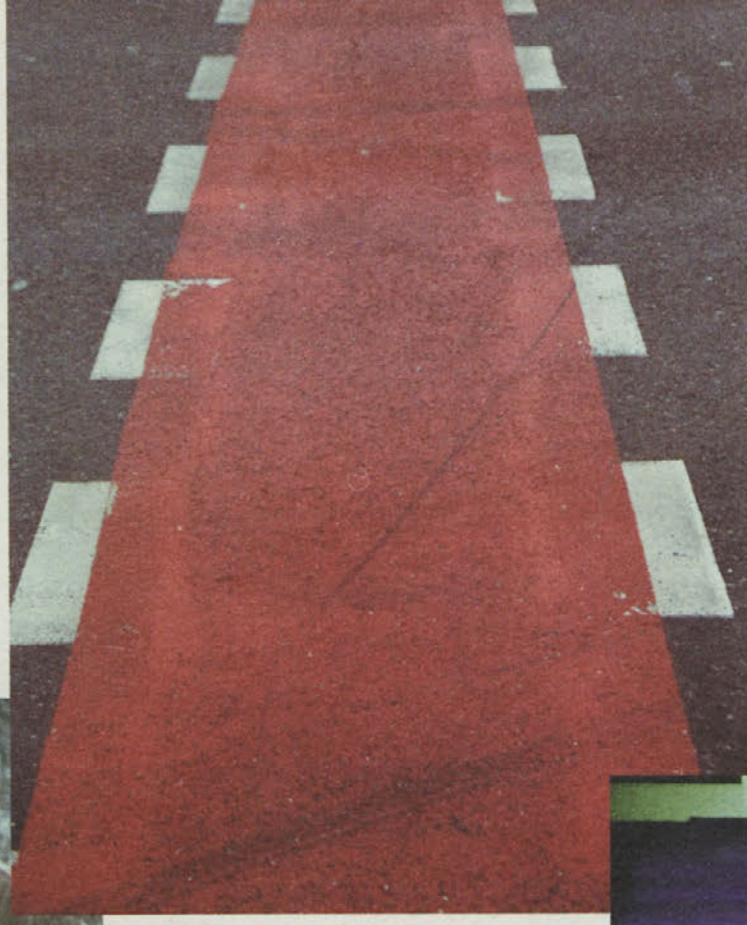
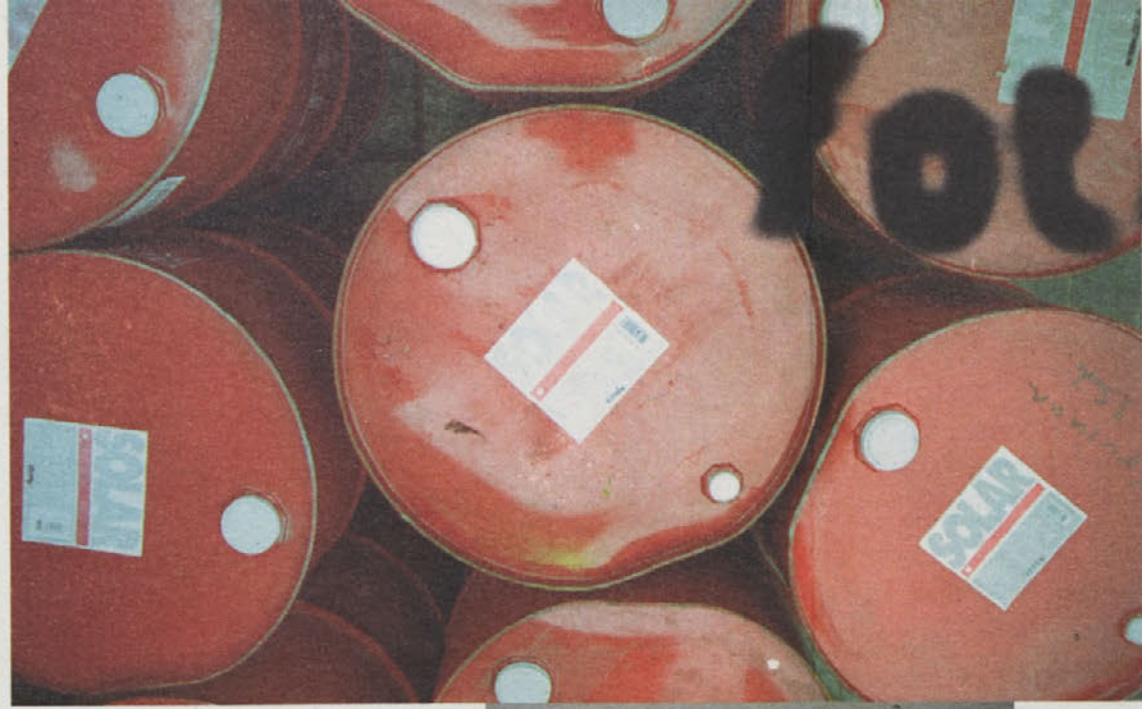
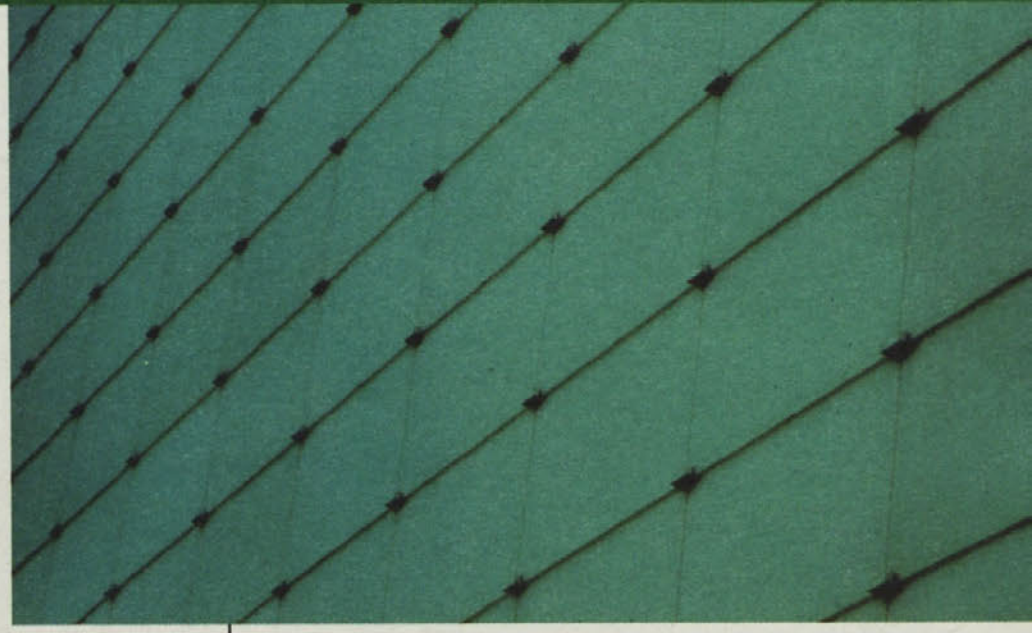
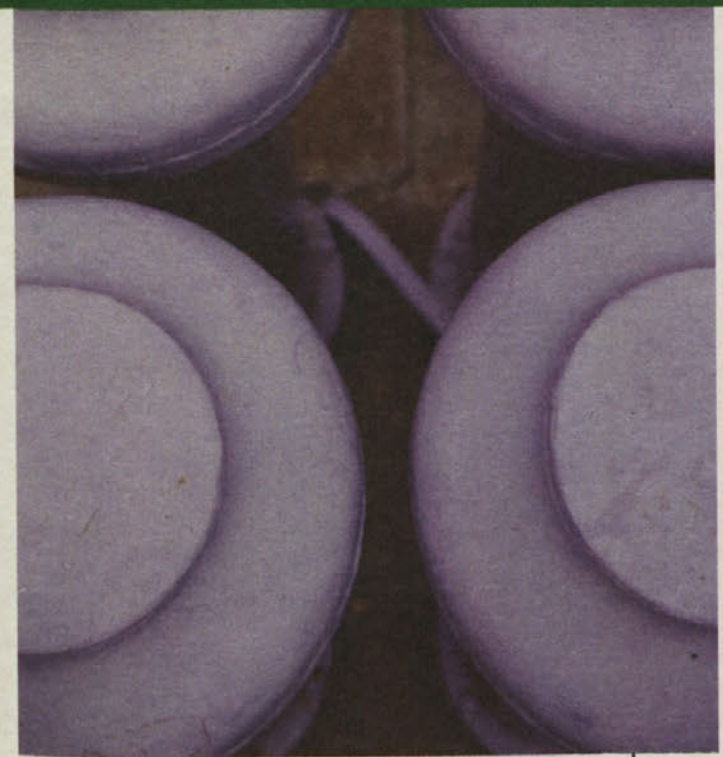

foto pub

fotografije Klemen Vuica

ZDRUŽENE BARVE SLOVENIJE

**FOTO
ASDA**

Ohranjamo vaše spomine

Glavni trg 15, Novo mesto (07) 337 28 70
Novi trg, Novo mesto (07) 332 33 66
Podbevškova ulica 4, Novo mesto (07) 393 02 50
Trg svobode 9, Sevnica (07) 814 14 96
Cesta krških žrtev 141, Krško (07) 488 04 14
Cesta zmage 34, Zagorje (03) 566 85 10

Popotništvo, hipijada, nova globalna subkultura

Potopis: Mehika, Kuba

V Srednji Ameriki kroži pregovor, da je njena nesreča ta, da je tako daleč od Boga in tako blizu ZDA. Ob tale stavek se radi spotikajo popotniki, saj je prav problematika monopolnega kapitalizma ena od najpogostejših tem na njihovem kozmopolitskem pogovornem meniju. Monopolizem (ali pa v teh krajih morda še vedno lahko govorim o neokolonializmu) pa niso le delnice in ameriški izdelki na srednjeameriških tleh ter osvajalni naskoki postmoderne potrošne kulture, gre tudi za množično nakupovanje zemlje, ehidske zemlje, ki sicer pripada vaškim skupnostim.

Prostanstva Novega sveta, po katerih se voziš ure in ure, ne da bi zagledal eno samcato vasico, se zdijo neskončna. Monopolni kapital, v največji meri ameriški, si s podkupovanjem in vplivnostjo iz dneva v dan privaja nove neokrnjene površine: neštete odmaknjene zalive v Karibih, na južni pacifiški obali in v Baji v Californiji, kjer nato sredi divjine čez noč zrastejo bohotni hoteli.

Sama sem kot prostovoljka pri projektu za pomoč ogroženim vrstam morskih želv en mesec živela v enem od deviških karibskih zalivov, ki ga čaka taista betonska usoda. Prav zaradi ekološke škode popotniki zavračajo množični turizem in se velikih turističnih središč izogibajo. Slaba energija, pravijo. Novejši trend med monopolisti farmacevtske in genetske industrije pa je tudi nakupovanje na videz povsem neuporabnih zemljišč v srcu tropskega gozda, v katerih sklepajo, raste še mnogo neraziskanih rastlinskih vrst. V Muzeju tradicionalne indijanske medicine v San Cristobalu, v neposredni bližini chiapaških deževnih pragozdov, kjer sem zaprosila za delo, so bili do mojih altruističnih namenov neverjetno sumičavi. Kasneje so mi razložili, da so že imeli izkušnje z ameriški vohuni, ki so se kot študentje-prostovoljci prethotapili v njihovo organizacijo.

Pozabi na skepticizem, kartezijsko logiko in empirične dokaze - kadar družina popotnikov debatira o alternativni medicini, šamanizmu, ezoteriki, religijah, najrazličnejših kultih in nadnaravnih doživetjih, lahko to mirno storiš. Med njimi vedno najdeš tudi informacije o posebno močnih energetskih točkah. V Mehiki jih ni težko poiskati, saj so jih omenjali mnogi indijanski miti ali pa tam že stojijo indijanske naselbine ali piramide. Kraj, kjer naj bi se po azteški legendi prikazal orel, ki je nekje med zemljo in nebom zgrabil kačo (legenda o enem od najpomembnejših azteških bogov, Quetzalcoatl), je na primer zavohala ena od komun Rainbow Warriors (Mavričarji), kjer se je nato za dlje časa naselilo njeno najbolj ustvarjalno jedro: slikarji, arhitekti, pisatelji. Mnogi popotniki, očarani od pripovedovanja o doživetjih tistih, ki dobro poznajo zemljske energetske žile, pogosto obiskujejo močne energetske točke, kamor hodijo polnit baterije ali pa se tam ustalijo za dlje časa. Tako sem izvedela tudi o puščavi v mehiški zvezni državi San Luis Potosi, kamor sem se ravno zaradi popotniških govoric proti koncu potovanja odpravila tudi sama.

Razpoloženje v skriti puščavski vasici Wadley lahko opišem le kot neverjetno harmonijo, v kateri se obiskovalci iz vsega sveta med seboj kličejo brat ali sestra, prijatelj ali prijateljica. Vasice ni mogoče najti niti na zemljevidu, kaj šele v Lonely Planetu. Prav tu sem spoznala najbolj neverjetne ljudi na svoji poti: 40-letni glasbenik, ki je pravkar pustil službo v orkestru milanske Scale, da bi pobegnul od hrupa in hitrosti postmoderne civilizacije, upokojeni baletni plesalec, ki se je prišel učiti puščavskega zeliščarstva, mehiški filozof, ki po navdih za svoje knjige in članke redno prihaja v puščavo, španska novinarka, Francozinja, ki je pri petindvajsetih prepotovala že vse celine, Američan, ki se je po Kristusovem zgledu za 40 dni umaknil v puščavo in Avstralec, ki še pred letom in pol zaradi artritisa ni bil sposoben hoditi, zdaj pa že vozi kolo, zahvaljujoč puščavi in peyotlu, zatrjuje. Morda k temu pripomorejo neznanska prostranstva tišine, ki se raztezajo okoli vasi. Drugi razglabljajo, da tako dobre vibracije oddaja kamenje v puščavi, ki je geološko ena najstarejših na svetu. Posebno moč stabilizacije in pomirjanja naj bi imel kvarzo, kamen, ki ga uporabljajo za izdelavo računalnikov. Skoraj vsakemu, ki se je na nekajdnevno meditacijo v puščavi odpravil z ročno uro, se je le-ta - ugotavljali so, da zaradi izredno močnega magnetizma - pokvarila.

Zadevanje z namenom.

Ena od večno vročih tem med popotniki. Kje najti gobice, peyote ali marihuano, ki so najbolj znane naravne droge v Mehiki. Kako jih uživati, kako jih poiskati, kaj od njih pričakovati? Večina "viajeros", ki sem jih srečala, je bila proti kupovanju katere koli od teh halucinogenih substanc. Denar jih umaže, z njim se vanje zažre negativna energija, tako da so tudi njihovi učinki lahko negativni, pravijo. Iščejo jih sami, po gozdovih, puščavah ... informacije o nahajališčih pa kot ustno izročilo krožijo med popotniki. Skoraj vsi se pred zaužitjem gobic ali peyotla nekaj dni postijo ob sadju ali le vodi, kajti te rastline jim zbujejo spoštovanje starodavnih modrecev, občutek izbranosti indijanskih šamanov, zanje so pot k višji zavesti, odpiranje Kozmosu, so vir spoznanj. Turisti pa jih navadno zobljejo kot sladkarije; v enomesečni ogled dežele strpajo namreč tudi dan ali dva za eksotiko v puščavi, kjer si zvečer na vaški ulici kupijo peyote, čez zvrnejo še nekaj tequil, se nato objestno nakričijo in nahalucinirajo, drugo jutro pa že hitijo proti naslednji postaji. Ali pa se odločijo za obisk kakega kvazi šamana v Oaxaci ali Guadalajari, ki za potovanje z gobicami zaračuna tudi po 50 dolarjev na osebo. Za haluciniranje v njegovi koči ceno seveda zviša, prav tako za fotografiranje.

Na popotniški sceni pa so te rastline na meji svetega. "Ko najdeš peyote," so me učili prav vsi, s katerimi sem govorila, "se Naravi najprej zahvali zanj. Pogovarjaj se z rastlino, povej ji, zakaj mora umreti! Opraviči se ji in prosi jo za lepo "potovanje". O teh rastlinah krožijo tudi najrazličnejše legende, ki so zrasle delno iz indijanske, delno pa iz popotniške mitologije. Peyotla, glede nanje, ne boš našel, dokler na srečanje z njegovimi učinki nisi pripravljen. In tudi sama sem prvi dan v puščavi kako uro zaman upirala oči v tla, peyote je očitno menil, da potrebujem še kak dodatni dan posta. Zaužil naj bi se zunaj, v tišini puščave, v neskončnem miru, ki ga izžareva enolična pokrajina, kjer lahko vsrkaš največ čiste kozmične energije. Peyote je endemična rastlina, za pol dlani velik kaktus brez trnov, grenko-trpkega okusa, ki raste le v puščavskih območjih mehiške zvezne države San Luis Potosi. Vsaj po imenu ga poznajo tisti, ki so brali knjige Carlosa Castanede. Je ena od najbolj "jang" halucinogenih substanc, kar pomeni, da ob pravilnem uživanju krepi voljo, zbuja odločnost in razvija pogum, med fizičnimi funkcijami pa spodbuja splošno telesno aktivnost, krepi moč mišic in sklepov ter poveča vzdržljivost. Na peyotlu izgubiš občutek lakote, pozabiš na žejo in marsikdaj tudi na bolečino. Objestneže z zgolj hedonističnimi nameni pa, še posebej če ga mešajo z alkoholom, mnogokrat popade nerazumljiva agresija, v kateri se lahko sproži neverjetna telesna moč. Vaščani puščavske vasice Wadley, kjer sem se z namenom, poizkusiti peyote, ustalila za kakšnih 14 dni, so pripovedovali, da je treba kakšnega ponorelega turista včasih celo privezati.

Mestici, meščani, ki živijo v vasicah, raztresenih po puščavi, tradicije uživanja peyotla ne poznajo, čeprav raste dobesedno na njihovem pragu. Ne uporabljajo ga niti v zdravstvene namene, čeprav njegove učinke spoznava in počasi celo uradno priznava medicina. Prebivalce je zaradi pritiskov najrazličnejših ekoloških gibanj sicer začelo skrbeti za ta mali, halucinogeni kaktusek, tako da so del puščave že razglasili za zaščiten območje, sami so organizirali posebne puščavske patrulje, v nadzor pa se je vključila tudi policija. Peyote je po zakonu dovoljeno jesti le na kraju, kjer ga najdeš, pod pogojem, da ga odrežeš tik pod njegovim vrhom, s čimer rastlini omogočiš nadaljnjo regeneracijo. Vsakršno prenašanje in razpečevanje je strogo kaznivo, turisti pa se lahko izmažejo le z visoko podkupnino. Po drugi strani pa lokalni prebivalci tovrstni turizem podpirajo iz ekonomskih razlogov. Le tako niso popolnoma odvisni od nekaj skromnih kapelj dežja in ulova zajcev, ki jih kar s fračami streljajo med puščavskim grmičevjem. Kult peyotla izvira od lokalnih indijancev Huicholes, pri katerih sta se morda ravno zaradi peyotla tako visoko razvila šamanizem in magija. Uživajo ga že od malih nog, še posebej v velikih količinah pa, kadar ob polni luni romajo na Quemado, enega od vrhov Matere Gore (Sierra Madre) - le z njegovo pomočjo zmorejo nekajdnevno potovanje po razbeljeni puščavi skoraj brez hrane in počitka. Tudi sama sem z dvema prijateljema po štiridnevem pešačenju prispela do Quemada, romarske Meke puščavskih Huicholov (ljudstvo Huicholes živi namreč tudi zunaj puščave). Poleg značilnega kamnitega kroga, v katerega se okoli ognja posedejo romarji, nas je na vrhu presenetila tudi kamnita koča - improvizirana katoliška cerkev z vso pisanostjo svojih sinkretičnih okraskov: za Kristusov kipec so bila zatakajena ptičja peresa, po tleh so ležala številna ogledalca, na mestu, kjer naj bi stal oltar, pa je bila le s tkanino prekrita stena, na kateri je bil s tremi osnovnimi barvami naslikan ogromen peyote. Kot vsi Indijanci so tudi Huicholi sprejeli katoliško vero, vanjo pa so vpletli svoje stare kulte in verovanja, tako poleg Kristusa še vedno častijo srnjad, sonce, gore in seveda sveto rastlino, peyote.

fotografije: Tina Ban

Ostanki dneva

8. junij
zgodnje jutro: najlepši del noči
pred mrakom
že z lučkami: js sm rdečerožnata in okol
mau bela, pol pa pridejo srebrne pikice v želeju z vijolčnim
pridihom,
in moj angel, u katere še zdej ne verjamem, je hvalabogu rumen,
za moč, pleksus solaris, sonce pa je božansko vijolično in
vmes
malo oranžno
in
rdeče.

ugotovitev dneva: če stojiš na eni nogi in se ukvarjaš s tem, a boš
to lahko naredil al ne, namest da se skoncentriraš na to, da imaš
ravnotežje, boš vsekakor padu.

9. junij
mi je fotr prtežu zdej, ko je bla taka huda revolucija, da moram kej
povedat in jima z mamu zaupat, ker sta zato tle, da mi pomagata
v težavah, pa sem ga js u prou prjazno presenečenem nasmehu
vprašala, če bi on odpelou avto k velkavrhu, če bi se v. s čist
razjahanim vozu okol... "to je pa čist deplasirana primerjava!" ...
nah ja, ne, sej glih to ti govorim; slepi ste, oča ...

ful je blo pa dobr, ker smo se z mihcom pa istom pogovarjal, kaj
se to dogaja okol naše politke in nam je ne vem kako ratao, da
smo začel špilat kao živalski parlament u stepi, s tem da je bil
bajuk poljska miš, js sm bla hijenca mrhovajc itd in noro, ej, noro
miha tko se predstav za madžarskega predstavnika manjšine
Slonoša in zapiska po slonje uiieuuuuu in pol reče: "(ne zna
jezika)" in take ej po tleh smo se metal od smeha, noro

10. junij
se moram mau usamotit in si zalizat rane, ne da mi vsake 4
minute trka en na vrata z novo pošiljko, no
pa dobr, ka še ne bo konc zmatrana sem bla od vseh teh bitk
ena za drugo, ena za drugo, kr naprej, vsa moč, ki jo prdelaš
dopoldan, jo boš popoldan itak u limit porabu
mislm ...
nisem se mogla več borit, res ne ...
niti brant več ne nč ...
400 000 metrov v nebo
nad to rumenozeleno vijugo
ki celulitasto visi, obešena na strah

400 000 metrov nad pramenom,
ki čaka marjetičastih rok,
da ga oprimejo
in poležejo
na dišečo jutranjo travo,
ki nežno še izdihava noč
in od tega hlapi in se greje

400 000 metrov nadnjo
bi želela
ampak tu na tleh klečim z uvito glavo
in ji podstavljam dlan in jo lovim
da vsaj nekaj ne pade

ampak
pol je trava izhlapevala, in je tako dišala, da sem se začela kar
smehljat

to je najboljši filing, ko se odpraviš od doma s števcem, ki sil iz
nule v minus in poganja motor u rikverc
in pol
pa se vračaš nazaj z nasmeškom in čutiš, da polna moči vsa
sama in našopirjena v velikem manevrskem prostoru se podim in
bijem samo tiste bitke, ki jih hočem, ko tahuda filmska diva, ej

in pol sem zgruntala tud
mene noben ni objemal ko sem bla mejčkena in pol mi je blo to
nekej tujga in premočnga, zato se pol nisem nit takrat pustila, ko
me je kdo hotu - it's a tragic circle, ki pa kot vse potrebuje sam
mal vztrajnosti, pozornosti, ljubezni, pa je vse razfeclano ...
veš kaj je reku S.

*we're all logical where we can be
and we fill the rest with magic.*

17. julij (ljubav je bol, a bol je na braču)
prihaja konec revolucije

Postal pa je želvjki oklep v želodcu
ki izceja šipkov čaj
od cukra bom dobila sladkorno, človek
in od kisline bom dobila čir
če ne stopim čez
če je ne bom zdrobila
s trebušnimi mišicami
z uvijanjem želodčnih sten, ki komaj čakajo
že 4 dni ne dihajo od adrenalina
komaj čakajo name
sezuj se, stopi sem
sezuj se, da boš občutila, kako
kaj vse na tleh ti ploska PREPROGA PLOSKAJOČIH MUPETKOV ob
zmagi nad velikim figovim
listom, ki je aerocentričnim množicam
skrival uro in odbijal njeno tiktakanje v grupaste orkestrade
odmevov in

zakrival vse porode mamičk in novorojenčkov
pod zeleno rjuho - god, papirnato, pa sej ne morš verjet!
pa vse je skrili, vse
vse tiste polže, ki so zapustili lupinice
in so se svetlikali v pričakovanju
presodite, ne da bi videli

sicer pa mame in novorojenčki so se
spogledali in so vedeli, njim je bilo za vstajenje dovolj že
najprvo dojenje in če se meša kri, naj se
meša znoj, naj se meša
naj se meša meni,
ki končno prestopam
da bodo rojeni in mamice dihali
ne pod papirjem
da boš ti lahko gledal, kaj tipkaš
da bo teta zdravnica pol končno lahko
slišala še misli človeka in ne samo val 202
skozi svoj stetoskop
kdo vas bo gledal, ko pa ne vidite
vi
odrasli nad usodo, ki vas brca v rit
medtem ko jo imajo škrtatje in vaši otroci za
medija za lahko noč, za rokavčke,
če je treba, za wc papir, za asistenta v laboratoriju

dobrih idej, kjer svedri krožijo, ne stojijo,
kjer barve spreminjajo svoje odtenke glede na pijanostno
stopnjo srca

če te nihče ne čaka
če od zadaj stegujejo roke po tebi
ne veš, če ni diamant na njih prstanu obrnjen v dlan
in če ni spet nabrušen za trganje las

kako grde slike iz onega sveta
če žrtvuješ omare, bodo tudi one šle, veš to

še najbolj se splača enostavno
odvreči očala s plimujočo dioptrijo
primeš sonce, da se že neha pozibavat
in se upiči tam, kjer je bilo.
poljubi vso družino in pusti jim
zlate lisice
ne moreš jih vlečt za seboj
zato pasoš v roke za carinikom v
veselje nad štempljanjem
vso srečo, samo da nimaš črtne kode
vtetovirane na čelu
kdo bi tebe, Praslovan
če nisi seksi niti sred noči
odhajam drugam
mogoče pridem nazaj v obliki medalje.

9. september (užice)
Danas ujutro posle snova probudila sam se ispod sunca i iznad
stepenica već istuširana i spremna na sve.
Nacrtala sam najsenzualniju sliku ne brinući da ja uopšte ne crtam
jer majkin mi je jezik previše blag za ovo što sam pronašla - ovu
srbijanku!!
Folk, ki je hodu mim obsončenih hotelskih stopnic, se je okužval - u
tem primeru dekontaminiral. Ljubili so tudi oni.

23. september (novigrad)
EKONOMSKA VARNOST pomeni, da si pripravljen spat na borovih
iglicah in pojest, kar pride.
CUSTVENA VARNOST
pomeni, da so zvezdice vsako noč na istem mestu, samo Zemlja
se malo obrača in včasih pokriva z oblaki (če jo zebe)
SOCIALNA VARNOST pomeni, da si pripravljen verjeti, da te ima
vsak obstoječ človek lahko rad
LJUBITI pomeni, da se vsako noč preden zaspiš obrneš k istemu
človeku s celim planetom vred (planet je kakor tvoja velika rit -
veš, kot matica, ki ma tak zadek), ne glede na km vmes, in rečeš
ej, lepo naj ti bo, hvala za tole.

24. september (ulika)
poslušat pesek (v rokah)
dodihat temo k njeni pravi jakosti
gledat svetljajčke, ki jim je zdrsnlo v vodo in se prelivajo po
ležečih listih nakita Zemlje, kamnitih koščkov testa za knjigo z
gladkimi stranmi
sred noči metat slano vodo v zrak
it na vsak pomol, pa tud če je že napol preplimljen, in ga vprašat:
kaj, se kopaš? ti je fajn?
v šotoru kleče z megalightko med koleno pisat pesem
ležat na skalnatih jogijih plaže z rokami pod glavo in s koleno
široko narazen in stopali na tleh in s prsnico v nebu
in se ljubiti z zvezdami skoz
razpihano gazo oblačkov

Katja Plut

foto: Tomaž Grdin

Zmenjena sva bila v Gogi...

Knjigarna Goga, Glavni trg 6, Novo mesto, 07 393 08 02

GENERALNI SPONZOR
OLIMPIJSKE REPREZENTANCE

Kaj lahko naredi študent z 1 mega?

Dviguje denar na bančnih avtomatih. Plačuje v trgovinah, označenih z nalepko BA ali Maestro. V krizi izkoristi mesečni limit na tekočem računu. Od doma ali od kjerkoli se preko računalnika priklopi na SKB NET, preko telefona pa na Zeleni telefon in že je v banki. Seveda preverja stanje na svojem računu ali pa plačuje položnice. Mega, ne? Oglasi se v SKB banki!

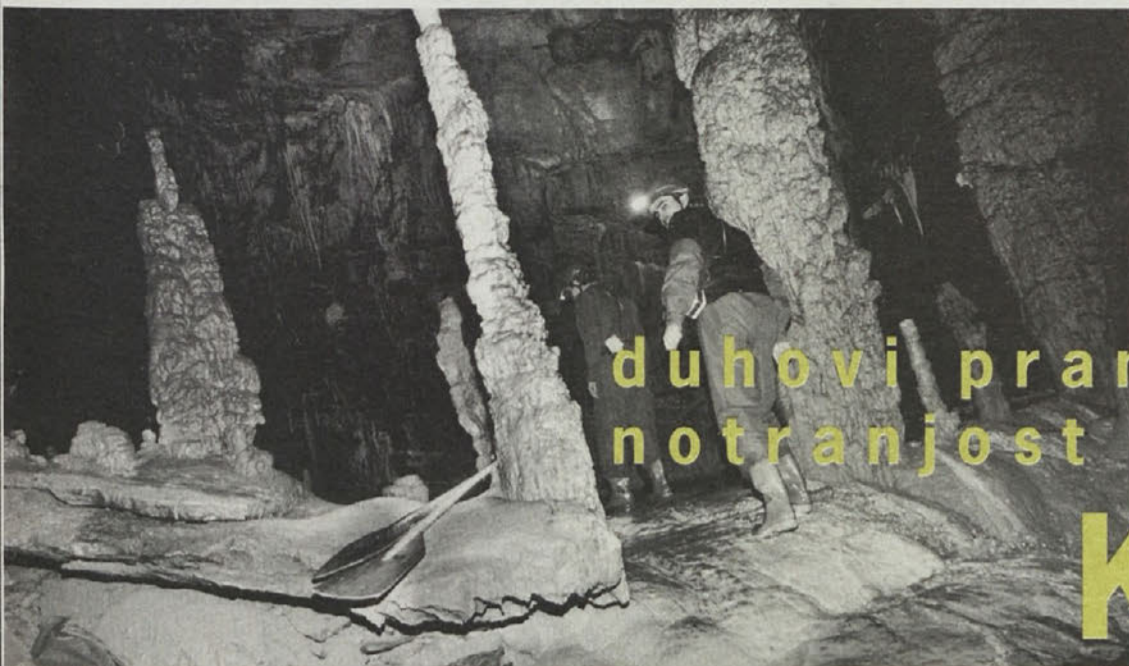
**Mega kartica SKB banke.
Uporabna do konca študija.**

SKB BANKA D.D.
www.skb.si

park extreme

duhovi pramedvedov v
notranjost ponorelega sveta

Križna jama

foto: Tomaž Grdin

Parkekstremovci smo tokrat poniknili v podzemlje. Dobesedno. Res. Baje naši podvigi skurijo toliko denarja, da so šefi jezni. Zapri so denarnice. Ampak računi še kar prihajajo, zato smo se morali skriti. In kje si bolj skrit, kakor pod zemljo, vas vprašam? Lahko bi se skrili v Postojnsko jamo, a bi nas tam vsi našli. Če hočeš okusiti pravo podzemlje, potem je pravi naslov - Križna jama. Prav tako svetovno znana kraška jama, njenih dvaindvajset podzemnih jezer s sigastimi pregradami, čez katere se preliva kristalno čista voda, jo postavlja ob bok vseh svetovnih jam, a ker imajo zaradi ozaveščenosti jamarjev omejen obisk, jih masovni turizem ne zanima. V Križni jami ne boste videli železnice, električnih svetilk, kioskov z alkoholnimi pijačami in junkfoodom. Ne, za te pridobitve sodobne civilizacije boste tukaj prikrajšani. V veliki večini jam imaš občutek, da hodiš po nečem, kar bi v Ameriki znali postaviti tudi holivudarji, saj zelo veliko naravnega v njih ni več, roko na srce. Kako hitro pa lahko raste kapnik, z vseh strani obližovan s cigaretinim dimom in oljno soparico cvrčечеga hamburgerja?! Križne jame, prvič opisane 1832. leta, pa Amerikanci ne morejo narediti. Je 100% naravna.

Torej, poklicali smo jamarja Alojza Troho in se domenili za obisk. Jutranja ura je bila tokrat še bolj ubijalska, vstati smo morali pred sedmo. Smo morali natisniti še vabila za Samotov literarni večer. V Ljubljano, kjer smo pobrali Grdina, smo debelo zamujali, še bolj debelo pa je zamujal seveda Grdin, ki smo ga na Rudniku čakali skoraj uro in pol. Kaj bi govoril - klasika. Ko smo se vozili mimo močno nabrekliga in vse rekorde rušečega Cerkniškega jezera, je bila zamuda že tako debela, da smo se bali, da nas bo Alojz enostavno odslovil. A ker je kulturni in potrpežljiv (kar se je izkazalo tudi kasneje v jami), nas ni. Na srečo. V baraki poleg vhoda v jamo smo se preoblekli v jamarstvo: visoke škornje, jamarstvo obleko in čelade z lučjo. Počutili smo se nepotrebno obloženi in obteženi, a se je že takoj, ko nas ni več dosegala dnevna svetloba, pokazalo, da ni ničesar na nas preveč. Res. V jami ni elektrike, svetili smo si le z brlvkami (sicer močnimi) na čeladah. Kar pomeni, da si z jamo v temnem stiku. Prijetna izkušnja, vam povem. Nekakšna prvinskost te preveva, še posebej, če malce zaostaneš in ugasneš brlivko ... Pa se potem spomniš, da je sodeč po okostjih brezštevilih jamskih medvedov jama privlačna za raznorazne beštije in te prvinskost hitro mine in pohitiš za vodičem ... Od živali smo videli predvsem drečke kun (ampak ni jih bilo zelo veliko), ki hodijo še globoko v temo jame, v blatu odtisnjene sledi polhov ali mišk, nekaj debelo spečih netopirjev in veliko belih stonog, črvičkov in podobne jamske favne. Od flore smo v jami zasledili le glivice na Grdinovih nogah, a to so že detajli. Proteusov nimajo, generalno zastopstvo zanje in ekskluzivo ima le - ve se, katera jama. Tukaj ji ne bomo delali reklame. Pred kratkim so imeli v Križni jami na obisku strokovnjaka za netopirje, zato je Alojz podatke o njih stresal kakor iz rokava, a je tu za vse zanimivosti premalo prostora. Naj povem le, da velikih netopirjev po ugotovitvi strokovnjaka v jami ni le zato, ker imajo na vhodu jame pregoste rešetke. Res. brez heca. Veliki netopir ima razpon kril 30 cm. Rešetke so pa bolj skupaj. Jih že pilijo. Hočejo biti tudi velikim netopirjem prijazna jama ...

Hočejo biti seveda tudi ljudem prijazna jama, ker, hej, od denarja živijo, zato si suhi del in vožnjo s čolnom po prvem jezeru lahko privoščijo tudi skupina do 30 ljudi, kar traja 1 uro, stane pa 600 SIT na osebo. Ker pa ta tekst opisuje ekstremne dogodivščine, smo si seveda parkekstremovci privoščili izlet s čolni do Kalvarije (13 jezer), ki traja do 4 ure in na katerega vodijo le skupine do 4 osebe. Zakaj le po štiri osebe? Ker je to ravno dovolj veliko število ljudi, ki se jim še da dopovedati, da se v jami ne sme delati škode. Niti nenamerne. Iz vode, ki priteka iz Bloške planote, se izloča siva, ki gradi pregrade med jezeri, vse skupaj pa je zelo krhko. Če ne paziš, je mimogrede škoda. Anton nam v poduk seveda nenehno kaže različne primere objestnosti ali nespretnosti, nekateri odtisi škornjev so stari po več let, preden jih apnenec spet zalije. Po prvem jezeru smo se peljali z velikim gumijastim čolnom za več oseb in nas vse skupaj še ni zelo fasciniralo. Sam sem sedel zadaj, kjer je normalno nameščen motor. Z nejevero sem opazoval nekaj motorju podobnega, a nisem upal vprašati. Da ne bi izpadel butelj. Kar me zelo velikokrat sicer ne ovira, a vendar. Tokrat sem molčal. In ko je Anton ukazal ugasniti čeladne svetilke in prižgal tisto motorju podobno zadevo, nam je vsem skupaj zastal dih. Nismo poleteli, gnani od močnega stroja, ne. Prižgal je namreč močno podvodno svetilko. Osvetljena nežno modra, popolnoma čista voda je dajala občutek, da lebdimo v zraku. To so občutki, ki jih je potrebno doživeti. Lahko bi jih poskusil opisati, a to ni to. Res. Od tam naprej smo zamenjali še kar nekaj čolnov, kar nekaj poti pa prehodili tudi peš. Temperatura v jami je vse leto 8° C, a so nas rahli napori mimogrede ogreli na delovno temperaturo. Anton nas je nenehno opozarjal na

previdnost, pa ne zato, ker bi bili tako štorasti ali zlobni in bi si hoteli domov odnesti kakšen kapnik, temveč zato, ker te lepota na stropu mimogrede zapelje, da pozabiš gledati, kje hodiš. Tokrat adrenalina ni bilo, razen morda enkrat, ko je Grdina pritisnilo na mehur in se je moral olajšati, pa smo potem veslali kot nori, da smo se ven vračali po čisti vodi. Proti koncu je bilo tudi že naporno, ker smo bili v jami toliko časa, da smo preskočili kosilo, za kar so nam šefi verjetno hvaležni, želodci pa so glasno protestirali. Pa tudi akumulatorji na bokih so bili že zelo težki in čedalje manj energije so pošiljali v majcne žarnice na naših glavah. Prihod na površje je bil prijeten, čeprav jama niti v enem trenutku ni delovala klavstrofobično. Ampak površje je pa le površje, je filozofsko ugotovil Uroš, Skendi je pa molčal, ker je bil najbolj lačen. Pa potem v prvi gostilni niso imeli krompirja in zelja, s katerim bi v želodce pospremili pečenice, v drugi gostilni nas natakari ni povohal niti po desetih minutah, čeprav nam je, ko smo odhajali, vljudno odzdravil, tretja, bolj fensi gostilna je ob torkih zaprta, restavracija pri Mercatorju je bila na malici ... A ni tam nekje okrog doma naš Marjan? Pridi domov, je vse narobe, ko te ni!

Ogled jame je možen vse leto, predhodno se najavite na telefon 01/ 7093636. Spletno stran pa najdete na: <http://www.kovinoplastika.si/gsk/krizna-jama/kriznaj.html>.

rovokopač Šini

foto: Tomaž Grdin

pokrovitelj rubrike

daemm
d.o.o.
KERAMIČARSKA DELA

HORVAT DAVID
Smrečnikova 22
8000 Novo mesto
t/f: 07 393 29 50
m: 041 639 422

DOST!

ne me več skrivat
evo **dost** mi je tega
bež platna, ki skriva
konkubine sam za
to, da se moškimi
ni treba uprašat,
zakaj zram njih
ne morjo misliti na nič drugega in
dost mi je tega, razumeš, da mi
možgane vsako jutro ohladijo na 15°

in hočem pridet kot tank
in se vrniti kot afrodita
to

in mi ne dajte svinčnikov
s H minco,
kaj je tudi meni očitno, zakaj se minci reče mina
in

KONC,

EJ, KONC

je zajebancije, kaj zdej boste POVEDAL,
kaj hočete in boste počakal
odgovor, ko kaj vprašate, je prou?!
in ste me vprašal, kaj bom
in sem rekla, da bom tank
in pol bom afrodita
in zdej si sestreljen
dej ne guncelj se, razumeš
al pokimej
al pa drugič ne sprašuj
pa dej mi pošl drugega natakara

Antona Podbevška

100 nadnaravnih let

Zbirnik razprav o simpoziju ob stoletnici pesnikovega rojstva, ki ga je uredil Matijan Dovič, in v katerem je napisano vse, kar se si vedno zdelo vedeti o človeku z bombami.

Kratek izlet

Ratka Cvetniča v prevodu Damijana Šinigoja

roman, ki vojno na hrvaškem pokaže takšno, kot je bila.

Visoko in nagubano prapočelo

Klemena Piska

pesniški začetek drugega tisočletja na Slovenskem, začetek, ki pomeni radikalno novost v poeziji.

Sama Dražumeriča

Fantazija smehljajev

nenavaden, včasih naporen,
a nedvomno
zanimiv in tudi duhovit
prozni prvenec.Pretanjeni razbor
Maje Razboršekzbirka pesmi (spremna beseda Ciril Zlobec),
v kateri iz pesmi v pesem začenjamo
gledati tudi nase skozi njeno
optiko begotnih trenutkov in
neznatnih stvari, ki so naše življenje.

Novo mesto 1977-1997

antologija novomeškega rocka in popa (urednik Tomaž Koncilija),
ki želi biti antologija, kronologija in album z arhivsko vrednostjo,
na dveh CD-ploščah 37 skladb in 24 skupin.

BODITE Z NAMI LETA 2001, KO BOMO SEGLI ŠE VIŠJE!

Knjiga je drek.

Temne vednosti 1

DOGODEK KRISTUS

Slavoj Žižek: Krhki absolut. Enajst tez o marksizmu in krščanstvu danes.

Analecta, Ljubljana 2000, 120 str., 2160 SIT; **Alain Badiou: Sveti Pavel, utemeljitelj univerzalnosti**, Analecta, Ljubljana 1998, prev. Alenka Zupančič, 148 str., 1575 SIT; **Blaise Pascal: Misli**, Mohorjeva družba, Celje, 1999, prev. Janez Zupet, tretja izdaja, 3780 SIT.

V času, ko se je kapital navzel značilnosti iztirjenega nagona po uničenju, in blodi zdaj sem, zdaj tja, samo da bi našel zadovoljitev, po drugi strani pa vznikajo lokalni ekstremizmi heiderjevskega tipa, filozofija išče vednost, ki bi ponudila izhod iz, kot se zdi, nerazrešljivega protislovja.

Ni tako dolgo nazaj od propadlih poizkusov, da bi spojili marksizem in krščanstvo v nek nov svetovni nazor, ki pa se je moral zaradi svoje kompromisne narave odreči ravno najbolj prevratniškimi idejam Karla Marxa in svetega Pavla.

Nasproti temu se prav v tistem, kar je najbolj radikalno v Kristusovem dejanju, odkriva neka zatemnjena univerzalna vednost, ki morda ponuja vzorec, kako se odzvati globalizmu moderne kapitalizma in partikularizmu zaprtih skupnosti.

Pri proučevanju "dogodka krščanstvo", kot ga imenuje Badiou, "Kristusovega odklopa", kot ga imenuje Žižek, seveda ne gre za kako apologijo katoliške Cerkve. Niti ne gre za vero - kajti vera je vedno zgolj zunanja, kot ugotavlja Pascal: "Poklekni in verovaj boš!"

Gre za iskanje obrisov nekega revolucionarnega dejanja, dogodka, ki prinaša novo. Sveti Pavel: "Zato odslej nikogar več ne poznamo po človeško. Čeprav smo Kristusa poznali po človeško, ga zdaj ne poznamo več tako. Če je torej kdo v Kristusu, je nova stvar. Staro je minilo. Glejte, nastalo je novo!" (Drugo pismo Korinčanom, 5:16-17).

Moderna filozofija ne išče kompromisov med obema radikalnima pozicijama, ampak skuša pojasniti, zakaj sta krščanstvo in marksizem v svoji izvorni obliki še vedno aktualna. Marx je aktualen, ker ponuja matrico politično ekonomske stvarnosti moderne dobe. Sveti Pavel je aktualen, ker išče univerzalno vednost človeške skupnosti.

Novà ekonomija ne pušča nobenega dvoma o tem, zakaj bi bil aktualen marksizem. Kajpak ne gre za ponovno slavljenje Marxove iluzije o komunistični družbi prihodnosti. Take ideje so notranji produkti samega kapitalizma; pomislimo samo na teorije o kiberprostoru, ki naj bi prinašal nek novi, boljši, enakopravnejši svet.

Pravi, še vedno živi in nevarni Marx se skriva DRUGJE. Globalizacija, ki vsiljuje enotni trg, ne da bi se ozirala na lokalne politično ekonomske, etnične in religiozne skupnosti, ni nič drugega kot dokončna potrditev Marxovih trditvev iz *Komunističnega manifesta*: "Nenehni prevrat v produkciji, nepretrgano pretresanje vseh družbenih razmer, večna negotovost in gibanje loči kapitalistično epoko od vseh prejšnjih. Vsa čvrsta zarjavela razmerja s spremestvom častitljivih predstav in nazorov vred se razvežejo, vsa nanovo stvorjena zastarevajo, preden morejo zakosteneti. Vse trdno in stalno se razblinja, vse sveto je oskrunjeno."

Ravno v besu proti tem zakonom kapitala moramo iskati razlog za moč vzpona lokalističnih patriotističnih ekstremizmov. "Sveto grozo pobožne zanesenosti, viteškega navdušenja, filistrske otožnosti je utopil v ledeni dobi egoističnega računa. Osebno dostojanstvo je razkrojil v menjalno vrednost, na mesto neštetihih zapísanih in pošteno pridobljenih svobodščin je postavil eno samo brezvestno svobodo trgovine."

V ozadju politično ekonomskih procesov seveda vedno so interesi ljudi. Toda stvar dobi bolj grozljiv vonj z bolj temeljno zvižčnostjo Kapitala. Dejanski interesi ljudi so namreč v resnici zgolj kolešček v divjanju Kapitalovega gona po samooplojevanju. Temu bi se patetično reklo, da ima presežna vrednost v kapitalizmu strukturno prednost pred "eksistenco".

Poleg besa lokalnih ekstremistov, ki se upirajo moči globalizacije, se kapitalizmu maščuje tudi narava. Naravne katastrofe so vrniteve realnega, ki je zatrto zaradi prodirajoče industrializacije sveta.

Za veliko večino današnje ekologične misli je krščanstvo na moč neprijetno. Krščanstvo namreč ne pridiga o povezanosti človeka z naravo in o ljubezni do matere zemlje, ampak o privilegiranem položaju človeka-gospodarja. Iluzija današnje

ekologije je v tem, da predpostavlja, da je možna vrnitev v prvinsko kozmično ravnotežje. V tem je uspeh t.i. vzhodnjaških filozofij-religij; ponorelemu svetu ponuja zablodo o uravnoteženosti jina in janga, moškega in ženskega principa, človeka in kozmosa, delovanja in narave. Nasproti temu krščanstvo govori o Enem, o odklopu, o neravnotežju, o negativnosti.

V tradiciji krščanstva z dobršno mero humorja nastane trditev, da je narava v resnici že tako globoko vpeta v človeški svet, da bi bila korenita sprememba, denimo izginotje vse industrije, zanjo usodna. Narava naj bi se že tako močno navadila na svojega zajedalca, da brez njega ne more več živeti.

To seveda ne pomeni, da je potrebno nadaljevati brutalno uničevanje narave in se ne meniti za opozorila ekologov. Gre za to, da se osvobodimo iluzije o možni vrnitvi v zgodnjo romantiko pristnih vezi med človekom in kozmosom in poiščemo rešitev znotraj horizonta dogodkov, v katerem živimo.

Temna resnica pa je v tem, da ni nedvoumne rešitve obolelega tehniziranega sveta. Krščanstvo odpade, ker pač nihče več ne verjame v čudeže. Bajko o komunističnem rajju so odpihnili sami surovi zakoni ekonomije.

Ostanejo zgolj znanosti moderne dobe, ki pa se - če hočejo sploh kaj proizvesti - ne morejo ozirati na Moralo, ampak zgolj brezglavo slediti gonu po vednosti, karkoli pač že prinesejo njegova odkritja.

Globina duha, pravi Hegel, se meri z velikostjo izgube, ki jo je sposoben prenesti. Zgolj roka, ki zada rano, je tudi tista, ki jo lahko zaceli.

Uroš Lubej

Kiki Lažetić, Dnevnik

Likovna razstava, Galerija Simulaker

V soboto, 9. 12. ob 20.00, je bila v galeriji Simulaker otvoritev likovne razstave akademske slikarke Kiki Lažetić. Predstavljene so njene risbe, ki so beleženja hipnih in vsakdanjih vtisov, katere v obliki dnevnika riše skorajda vsak dan od 10. 7. 1997. Sicer pa dobimo o njenih delih najbolj jasen prikaz, če prisluhnemo, kaj ima o njih povedati avtorica sama.

"Pisati dnevnik zame že od nekdaj pomeni način vpogleda vase, način urejanja misli. Iz njega sta se razvila fotodnevnik in risbe, v katerih skušam tako kot v dnevniku beležiti dogodke, stanja, osebe, misli in ne le togo dokumentirati. Vsak zapis, risba ali fotografija je kot haiku, nepredvidljiva in brez pravil, brez obrazca za ustvarjanje.

Obenem so vsi dnevniški dokumenti, ki imajo na eni strani pomen dokumentarnega spomina, ki nastopa v funkciji "madlene", kot prezenca minulega. In na drugi strani pomen dokaza, v katerega resničnost se ne dvomi. Z dnevniki si sama sestavljam dosje, ki konkurira zdravniškemu kartonom, kartotekam in tajnim dokumentom. To je moj dosje o spremembah v meni in okoli

mene. Kar največ o tem, kdo sem, kaj sem, kje sem. Pomembna je celota; podobe, ideje, sanje, prividi in misli. V njih izpostavljam svojo zasebnost, svoje življenje, ne zato, ker bi bilo specifično, ampak ravno zato, ker to ni. Gre za posebno obliko realizma; torej to, kar je, tako, kakor je, čeprav tako, kot to vidim jaz.

Igram se z obsedenostjo s trači, z željo o nekom vedeti več; kje živi, kaj rad je, s kom se družijo, s kom spi, koga vara, ima otroke ali ljubljence, kdaj vstaja ... Seveda je to lahko provokativno, a se mi vedno znova zastavlja vprašanje, kje je meja provokacije. Kaj je provokativno? Je to golo telo ali moj način življenja, čas, ko vstajam ali zato, ker to, kar počnem, počnem prostovoljno? Sploh pa, kako je lahko nekaj provokativno, če to večina ljudi dela vsak dan?

In ne nazadnje to delam zato, da zadostim želji po raziskovanju časa. Dnevniški kot osebni dokumenti so idealni za to vrsto obsesije, ker beležijo spremembe stanja. Ujamejo razlike od ene časovne spremembe do druge. To je od ene časovne točke do

druge, ki so precej zmešane, če jih pogledamo s stališča ukrivljenosti prostora. In ravno to jim daje posebno vrednost, kajti bližje kot so smrti, bližje so večnosti. Vsak dokument govori o trenutku, ki se eksistencialno ne more več ponoviti, je del preteklosti in memento mori. Še vedno pa obstaja želja ujeti trenutek, zajebati čas, potovati skozi čas v spominih in zato želja po čim boljšem evidentiranju časa."

Igor Papež

Ker je tako majhna je nisem našel.

Knjigarna Goga, Glavni trg 6, Novo mesto, 07 393 08 02

petek, 05. januar, ob 21.00

MONKIBO - drum'n'bass NM session #1
V novem tisočletju se ljubljanska drum'n'bass ekipa MONKIBO prvič predstavlja tudi v dolenski prestolnici skupaj z navezo iz Gorenjske in dvema, trenutno najboljšima, mejema pri nas (D.J. VanAlec in MC Flo).

sobota, 06. januar, ob 18.00

GO - predavanje - Tamar in društvo GO iz Novega mesta predstavljajo to zanimivo igro za začetnike in profiče.

sreda, 10. januar, ob 20.00

DVD KINO - American psycho
Sašo Đukić predstavlja kulturni film, posnet po knjižni uspešnici. Odličan triler, ob katerem zaledeni kri po žilah. Samo za člane kino kluba.

četrtek, 11. januar, ob 18.00

ŠAH TURNIR
Turnir v šahu z bogatimi nagradami (prijave pred začetkom iger).

petek, 12. januar, ob 21.00

DON MENTONY BAND - koncert
Band nam bo predstavil novo ploščo z naslovom "Dobr se mi dogaja", posneto v studiu Luca v Novem mestu. Pri nastajanju albuma so sodelovali: Nuša Derenda, Janez Bončina-Benč, Tomislav Jovanovič Tokac in drugi. Poznavalci zagotavljajo, da je to najboljši album Don Mentony banda doslej.

sobota, 13. januar, ob 19.00

POTOPISNO PREDAVANJE - Mehika (Tina Ban)
Lokalpatriotka Tina nam bo predstavila svoje potepanje po Mehiki in Južni Ameriki.

1. ROJSTNI DAN KLUBA - zabava
LokalPatriot praznuje prvo leto delovanja. Ob lepih spominih na včeraj in danes - žur do jutra.

torek 16. januar, ob 20.00

OTVORITEV RAZSTAVE - Gorazd Krnc
Video instalacija ob spremstvu klasičnih slik.

sreda, 17. januar, ob 20.00

KINOTEKA - Divja horda
(The Wild Bunch - Sam Peckinpach)
Eden boljših vesternov pod soncem.

četrtek, 18. januar, ob 20.00

GLEDALIŠČE - Moške fantazije od pornografije do poezije. Gledališki esej. Igrata Miha Nemeč in Primož Pirnat.

petek, 19. januar, ob 21.00

ELEVATORS - koncert
Jani Hace - bas, Run Joe - bobni, Davor Klarič - klaviature in Tina Blazinšek - flavta, vokal.
Mešanica soula, acid jazza in energičnega rapa, ki ga izvajajo eni izmed najboljših slovenskih glasbenikov, bo prav gotovo poslastica za glasbene sladokusce.

sobota, 20. januar, ob 21.00

BELOKRANJSKI ŽUR - predstavitev Kluba belokranjskih študentov

sreda, 24. januar, ob 20.00

POTOPISNO PREDAVANJE - Indonezija (Nina Bednaršek) Raziskovanje indonezijskega otočja... plaže, notranjost, džungla...

petek, 26. januar, ob 21.00

D.J. DISCO 70'S - disco, boogie žur
Plesna zabava v ritmu Earth, wind and fire, Stereo MC, Sisters Sledge, The Jackson five ... (D.J. Vlaho in D.J. James).

sobota 27. januar, ob 20.00

LITERARNO GLASBENI VEČER
Klemen Pisk in Primož Zevnik
Založba Goga je izdala drugo pesniško zbirko tržiškega pesnika Klemena Piska z naslovom Visoko in nagubano prapočelo. Pesnik se bo predstavil ob spremljavi kitare in moderaciji prijatelja in kritika Primoža.

RAZSTAVA GORAZDA KRNCA

V mesecu januarju bo v galeriji Simulaker otvoritev slik in video instalacije akademskega slikarja Gorazda Krnca. Uprizorjene bodo ljubljanske vedute. Te vedute niso nikakršna posledica lokalpatriotskih občutij, temveč odražajo netrivialni vsakdanjik, v katerem umetnik biva, vsakdanjik, v katerem skuša ustvarjalec s kombinacijo klasičnega in elektronskega medija doseči sintezo empiričnih in običnih vtisov

DRUŠTVO NOVOMEŠKIH ŠTUDENTOV

DOLENJSKA
BANKA

KC Janez Trdina

torek, 9. januar, ob 19.30

Yasmina Reza: Art
(gledališka predstava)

četrtek, 18. januar, ob 19.30

Koncert Simfonikov RTV Slovenija

četrtek, 18. januar, ob 16.00

Princeska na zrnu graha
(H.C. Andersen)

ponedeljek, 22. januar, ob 19.30

Skopuh (J.B.Moliere)

torek, 23. januar, ob 19.30

Skopuh (J.B.P.Moliere)

sreda, 31. januar, ob 19.30

Koncert komornega ansambla (Irena Grafenauer - flavta, Maria Graf - harfa, Ana Chumachenko - violina, Gerard Causse - viola, Gustav Rivinius - violončelo)

pajki
december 2000

foto: Tomaz Gardin

houseparty
15. december 2000

foto: Tomaz Gardin

že videno v LokalPatriotu

Dijaki in dijakinje srednjih šol, bodoče maturantke in maturantje!

Bliža se matura. Pripravljene smo vam pomagati s tečajem

PRIPRAVE NA MATURO.

Organiziramo in izvajamo priprave za naslednje predmete:

**SLOVENSKI JEZIK,
MATEMATIKA,
ANGLEŠKI JEZIK,
NEMŠKI JEZIK.**

Prijave zbiramo do 15. januarja, s pripravami pa bomo začeli predvidoma po 20. januarju 2001.

Pridružite se nam, da boste šli samozavestni in prepričani v svoje znanje na maturo.

INFORMACIJE IN PRIJAVE:

RIC Novo mesto, Novi trg 5, 8000 Novo mesto
07/ 332 63 19, 332 63 41

YURENA d.o.o.

YURENA, d.o.o. - ŠOLA TUJIH JEZIKOV, Glavni trg 11, 8000 Novo mesto, tel.: (07) 3372 100, fax.: (07) 3372 101, Email: yurena@siol.net

15.01.2001 PRIČETEK vpisa v tečaje:

ANGLEŠČINE	- SPLOŠNI JEZIK
NEMŠČINE	- POSLOVNI JEZIK
FRANCOŠČINE	- DODATNI IN DOPOLNILNI
ITALIJANŠČINE	- POUK ZA OSNOVNE IN SREDNJE ŠOLE
ŠPANŠČINE	- PRIPRAVA NA MATURO
RUŠČINE	- PRIPRAVA NA MEDNARODNE IZPITE
KITAJŠČINE	

Za OTROKE, MLADINO in ODRASLE

Tečaji v tujini

Informacije vsak dan od 9.00. do 16.00. ure na Glavnem trgu 11 (nasproti franciščanske cerkve).

Da, tudi letos, že šesto leto zapored, DNSŠ pripravlja posebno knjižico ugodnosti in popustov za študente in dijake dolenske regije. Zvesta spremljevalka priročno žepnega formata bo vse člane Društva novomeških študentov in člane Kluba študentov občine Trebnje ponovno ceneje oblekla, obula, najedla, napojila, ostrigla, fotografirala, razgibala in jim omogočila še vrsto drugih ugodnosti.

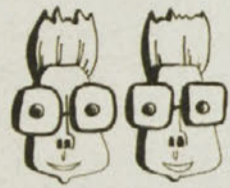
Oven

Za vas je leto 2001 leto ljubezni. Ujeli se boste zlasti s pripadniki istega znamenja (za roge - in ne boste se mogli razfecljati). To bo sicer obema skrajno ustrezalo in bo toplotno vplivalo na srčno sfero, vendar pa bodo težave z lakoto, ker ne boste mogli muliti. Ko se bosta že končno uspela sporazumeti, boste že zdavnaj presegli ciljano težo vaše trenutne shujševalne kure. Tako boste prešli na višjo sfero. Spet se vam bo na boljše poslabšalo.

Bik

Ker bodo člani DNS-ja podpisali kolektivno pogodbo o dvomesečnem nekadilskem obdobju, se bo vaš svet popolnoma razrušil. Peli boste ljubezenske pesmi cigaretam (začelo se bo s try to say goodbye and i choke, try to walk away and i stumble - macy gray - in nadaljevalo z and i'm gonna keep on lovin' you cause it's the only thing i wanna do i don't wanna sleep i just wanna keep on loving you) in si želeli, da rak na pljučih ne bi bil nikoli odkrit. Preklinjali boste vse nenačelne kadilce, ki so se kdaj šli potožiti v bolnišnico zaradi bolečin v prsih. Na koncu boste naredili 4 uspešne samomore zapovrstjo in se zbudili s prepotenim čelom. Toda obljube le ne boste prelomili, saj ste vendarle bik - vztrajen in ponosen in trmast.

Dvojčka

Skregala se bosta. Papež bo sprti strani pozval k spravi. Dvojček A, če ga ne boste ubogali, se boste s tem pregrešili in papež vam bo nazorno povedal, da kadar grešite, vedite, da vas gleda Bog. Težava bo v tem, da vam bo na nasprotni strani dvojček B še bolj nazorno pokazal, da vas gleda k. Kako boste izbrali? Pocenji svetovanje - najnajboljši jasnovidci: 090123456. Pridemo tudi na dom.

Rak

Obmejna policija vam bo zasegla večjo količino tamponov. Seveda boste rdeči kot rak. Kot je značilno za vaš znak, se boste v svoji izjemni ranljivosti (še posebej zaradi vpliva polne lune in prazne glave) skrili pod oklep in čakali. Policaji se bodo zdirali na vas in poskušali iz vas izvleči kakšno informacijo in kolaboracijo ali pa vsaj podkupnino, toda vaša sicer nenačrtna zakrknjenost se bo izkazala za genialno strateško potezo: policaji bodo sklepali, da očitno ne znate nobenega od jezikov, v katerih vas nagovarjajo, torej ste zagotovo Italijan, torej ste mevža, torej ste nenevarni. Iskrene čestitke že vnaprej!!

Lev

Joža Franc bo pri štihanju v Pangrč grmu naletel na katakombе. Ker ne bo, prašič sebični, nikomur povedal zanje, boste vi na jutranjem sprehodu s psom zgrnili noter. To vam bo polepšalo že tako čudovit večer. In še prijetnejšo noč. V zvezdah vidim zmenek na slepo: v temi se boste dotipali do nečesa, kar bi lahko bila speča Sneguljčica, a je ne boste mogli zbuditi. Na koncu bo sicer brez ene roke, toda vsaj pes bo sit.

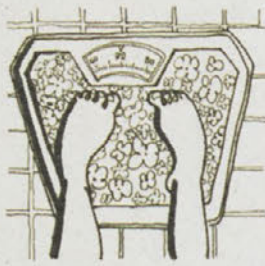
Devica

Leto 2001 vam ne bo naklonjeno: naleteli boste na oviro in v začetku leta boste deležni premajhne pozornosti okolice; nikogar ne bo, ki bi vam ponudil ravbarsko, da splezate čez. Oviro boste navsezadnje vseeno premagali s tujo pomočjo. Edini način, da dandanes povprečna devica pride do solidne pomoči, pa bo seveda povzročil avtomatično izgubo tega cenjenega statusa. Da, izjemno paradoksalen znak ...

Qatt, astrologinja po potrebi
Bott, asistent brez potrebe

Pozdravite soseda. Skoraj zagotovo vam bo odzdravil.

Na Glavnem trgu se boste lotili čisto posebnega - zaradi križnega vpliva Marsa in Jupitra boste s petardami izruvali vse granitne kocke eno za drugo in jih prerazporedili po svojem okusu. V vaši okolici zvezde ne predvidevajo nikakršnega razumevanja za izvirni podvig - označen bo za izjemen vandalizem. Ne pustite se zmešati - vsak je sam svoje sreče kovač. (Tinkara.)

Tehtnica

V letu 2001 bo zaradi lunarnega vpliva Venere vaša dolgoletna muza Mini Miška flirtala z Baltazarjem. Ne zatiskajte si oči: tu boste povsem poraženi. Vendar si zaradi tega ne belite glave, še sploh, če ste tudi vi narisani - belilo škoduje narisani lepoti. Ne bi se vam splačalo izgubiti glave v tako dobesednem pomenu, kajti tudi narisane zveze enkrat razpadejo in to se bo najverjetneje zgodilo aprila. Tedaj pa zmagoslavno vstopite vi: škorpion - tih, hladen, a vroč in strasten zapeljivec.

Škorpion

To leto bo čudovita avantura. Ženske bodo pred vami padale na postelje, moški na kolena, v trgovini vam bodo vračali več drobiža, kot ste ga sploh dali, na banki boste vedno prvi na vrsti in celo policaji, kadar vas bodo ustavili, vas bodo takoj nato ustrezljivo odslovili z "je že v redu, vse je v redu, lahko greste". 30. decembra boste ugotovili, da je bilo vse to samo zato, ker boste zaradi vpliva treh zmedenih asteroidov v Saturnski orbiti zelo frfravi in si boste po januarskem lovu pozabili odpeti samostrel s hrpta.

Strelec

Na Rock Otočcu 2001 boste blatni samo po podplatih. Izjemno ohole se boste počutili, tako da se ne boste hoteli integrirati v okolico, pač pa boste samo zelo nadležen mrčes. Ste odlična izjema, ki potrjuje pravilo, da je v vsakem slabem nekaj dobrega: v vaši glavi ni nobenega možgana. Če vas torej kdo izmed vsiljivejših obiskovalcev omenjenega koncerta ob vašem konstantnem vzvišenem nerganju vpraša, če bi radi dobili kaj v glavo, imejte pripravljen naslednji odgovor: Da, dobro bi bilo, če bi imel kaj notri. (ponovi 3x pred vsakim obrokom)

Kozorog

Izjemno nežno leto, polno počitka in udobja. To bo vašim najbližjim začelo presedati že okrog 15. januarja, kar zna pustiti trajnejše posledice na vaši sicer popolnoma zrelaksirani psihi. Če so vodnarji tudi vsi družinski člani, se boste tej XL količini teženja sicer ognili, bodo pa zato ekonomske posledice na vaši skupni domačiji zmerno zoprne do katastrofalne. Kot kaže sonce v zenitu, bo laže tistim vodnarjem, ki imajo že od prej kaj prihrankov. Prestopili boste med pasivne kadilce: kadili boste samo še leže.

Vodnar

Težave na vseh področjih! V vašem riborodnem področju bo nasedel tanker Biokilla ... milo povzeto: ne boste več zdravi kot riba. Naj vas tolaži misel, da je Biokill povsem bio - tako se bo uresničila napoved, da vsi srečneži, rojeni v tem znamenju, umrejo naravne smrti. Vendar se nikar ne žrite - to bo šele jeseni - ali pa spomladi. Do takrat lahko še maksimalno izkoristite svoje življenjske priložnosti in se brezskrbno zadolcite do vratu (polovico pa lahko seveda pošljete naši dobrodelni ustanovi Zelda d.o.o, saj smo vam s prisrčno odkritosrčnostjo prihranili marsikakšen šok. In to še ni vse - če nas pokličete v naslednjih petih minutah, dobite tudi magic duster in pa Mcguiverčka v mavričnih barvah.)

Ribi

park

novomeški mladinski časopis
št. 4, letnik IV, januar 2001

ISSN 1408-7189

Pleničar Andreja
Knjižnica Mirana Jarca
Rozmanova 26

8000 Novo mesto

novomeški mladinski časopis

Odgovorni urednik: Damir Skenderović
Pomočnik odgovornega urednika: Uroš Lubej
Oblikovanje in prelom: Igor Ajdišek, Jurij Kocuvan
Naslovnica: Jurij Kocuvan, foto Klemen Vuica

Ustanovitelj: DNS
Izdajatelj: Založba Goga
Za založbo: Gregor Macedoni
Trženje: David Bratož
Distribucija: 07 393 08 12
park.narocila@drustvo-dns.si

Naslov uredništva:
Park - Založba Goga
Prešernov trg 8
8000 Novo mesto
Epošta: park@drustvo-dns.si

ZALOŽBA GOGA

PRIDI IN SE SPREHODI PO SVOJEM PARKU!